

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

K vprašanju pospeševanja našega kmetijstva

Potrebno je zblizanje med šolanim kmetijskim strokovnjakom in kmetom — Tiskana beseda mora biti prepričevalna in razumljiva

V naslednjem prinašamo dva članka, ki govorita o sredstvih, kako bi se dalo naše kmetijstvo dvigniti na višjo stopnjo. Nadaljnje tehtne dopise o tem vprašanju smo vedno pripravljene objaviti.

Na naš članek pod naslovom «V uvaževanje pionirjem našega kmetijstva», ki ga je napisal dober poznavalec razmer in potreb našega kmeta, se je oglasil g. J. S. v «Jutru» z dne 21. t. m. Člankar, ki je sam kmetijski strokovnjak, se strinja z našimi izjavami, pravi pa, da je iskati vzroke zaostalosti našega kmetijstva v primeru z bližnjimi in daljnimi sosedi v tem, da delajo ti sosedi že vsa povojna leta stalno s polno paro po vsestransko preudarjenih načrtih, za katerih uresničenje ustvarjajo vselej najprej pogoje. Oni upoštevajo vsa dejstva, ki soodločajo pri uspehu, zato uspehi ne izostajajo. Pri nas pa je manjkalo že od početka pravega načrta. V zadnjih letih pa so se ustvarili tudi v Sloveniji velikopotezni načrti za povzdigo kmetijstva. Načrti in smerice se kopičijo in izkušajo dosledno izvrševati. Vendar je le malo uspehov, ker se kljub velikemu pogumu le pozabljajo nekateri osnovni pogoji, ki odločajo pri uresničenju načrtov. Omenim le najvažnejši pogoj, to je vprašanje organizacije (ureditve) pospeševalnega kmetijskega dela med narodom. Za takšno delo ima po mnenju g. J. S. sreski kmetijski referent premalo časa, ker ga preobilno zaposlujejo razni notranji uradni posli, predvsem pa reševanje raznih aktov. Tako je postal sreski kmetijski referent, ki bi naj bil res pionir kmetijskega pospeševalnega dela med narodom, pretežno pisarniška moč, ki tiči med številkami in papirji in ne more dejansko uporabiti svojega strokovnega znanja, pridobljenega po dolgem učenju, in mu prav nič ne koristita vsa dobra volja in navdušenje za napredek kmetijstva. Da bi bilo mogoče izvesti res plodno delo, kakor ga je očrtal gori omenjeni članek «Domovine», bi bilo treba, tako zahteva g. J. S., najmanj podvojiti število kmetijskih strokovnjakov v naši banovini, ki se naj usposobijo za posamezne stroke, in delo pravilno razdeliti, sicer ne bomo mogli ob današnjih načinih nuditi kmetu za dosego napredka dejanske pomoči.

Uverjeni smo, da je povedal g. J. S. resnico in da je govoril iz srca našim kmetijskim strokovnjakom, ki so raztreseni po vsej banovini. Podvojitev števila kmetijskih pionirjev pa bo v današnjih časih splošne državne štednje zelo težko izvedljiva, pač pa bi se dalo na drugačen način pomagati k razbremenitvi kmetijskih strokovnjakov. Čemu vendar se mlati toliko prazne slame z raznimi razsežnimi in duha ubijajočimi, dragoceni čas požirajočimi, vsemi mogočimi statistikami (številčnimi podatki), o katerih vemo

vsi na tihem, da imajo prav hudo napako, da namreč ne ustrezajo dejanskemu stanju. Pisec teh vrstic se še danes z bridkostjo spominja naslednjega dogodka, ki meče prav čudno luč na veljavnost raznih kmetijskih statistik. V dobi najhujšega navdušenja za hmeljarstvo v naši banovini je dobil neki sreski kmetijski referent, ki mu je bil hmelj skoro nepoznana rastlina, brzojavni nalog, da naj še v teku istega dneva brzojavno pošlje statistiko o številu hmeljskih nasadov v svojem srezu. Kaj naj stori siromak, ki je sicer čul, da so precej hmelja nasadili po srezu, imel pa ni niti najmanjšega pojma, koliko bi ga utegnilo biti. Toda nalog je nalog! Pa se je nemudno odpeljal k dobremu prijatelju hmeljarju po svet. Ni minila ura, pa je že brnel brzojav in nesel statistiko ministrstvu. Pohvale je bil deležen vestni strokovnjak, a še tisto jesen se je izkazalo, da se je mož zmotil samo za 70 % in toliko manj poročal. Sličnih, nikomur koristnih statistik so mogočne skladovnice po raznih uradih. Po tem spoznanju bi bilo najpametneje, opustiti ali vsaj do skrajnosti omejiti to jalovo početje. Tako bi naši kmetijski pionirji pridobili mnogo časa za resnično delo med narodom. Mogli bi potem najti z osebnim poznavanjem v vsaki vasi pripravnega človeka, ki bi z veseljem in natančno do zadnjega kosošega grebena imel popisane vse podatke o kmetijski proizvodnji svoje vasi. Tako bi prišli zastoj tudi do resnične statistike, ki bi jo mogel kmetijski strokovnjak na poziv vsak čas predložiti nadrejenim oblastvom.

Kakor je ugotovitev g. J. S. glede neprimerne zaposlitve kmetijskih pionirjev resnična, vendar trdimo, da to ni glavni vzrok zaostalosti našega kmetijstva. So drugi globlji vzroki, ki pa vendar niso taki, da bi se ne dali odpraviti. **Prepad med šolanim kmetijskim strokovnjakom in med kmetom od pluga in motike je pri nas preglobok.** Skoro bi rekli, da imajo naši kmetijski strokovnjaki preveč učenosti in knjig, pri tem pa jim mnogokrat nedostaja najnavadnejših praktičnih izkustev v kmetovanju. Nedavno je poslušal pisec teh vrst dobro obiskano kmetijsko predavanje, na katerem je govoril odlični strokovnjak o izboljšanju nekaterih naših že močno opešanih sort krompirja. Pri tem je takole naglasil važnost zamenjave semenskega blaga: «Iz prodnatih leg vzeti semenski krompir na težki zemlji prav dobro uspeva in tudi obratno.» Kakor je prvi del stavka resničen, tako ve vsak kmet, da se še nikoli ni zgodilo obratno: da bi namreč semenski krompir, ki je zrasel na dobri zemlji, dal kaj prida pridelek na slabi zemlji. Zato tudi močno grešijo razni kmetijski zavodi, ker uvažajo za poizkušnje krompirjeve sorte iz Poljske in drugih pokrajin, ki imajo za krompir odlično

zemljo. Pomanjkanje praktičnih izkustev v kmetovanju lahko zapelje naše kmetijske pionirje v velike zmote, ki požrejo ne le mnogo denarja, temveč poglobijo in razširijo že obstoječi prepad med delovnim in študiranim kmetom. Treba je najti način, kako tesneje zvezati kmetijskega strokovnjaka z zemljo in ga tako približati izkustveno in tudi čustveno našemu kmetu. Gospod inž. M. P. nam je obljubil za prihodnjo številko o tem članek, ki bo razvil načrt o učinkoviti preosnovi ureditve kmetijskega pospeševalnega dela.

Tudi tiskana beseda je važen činitelj pri pospeševanju kmetijstva. To se pravi, tiskana beseda mora biti prepričevalna in razumljiva, če hočemo doseči z njo resnične uspehe. Pri nas se ne smemo pritoževati, da nimamo te vrste pisanja dovolj. Še preveč ga je, a učinek je tako majhen; to pa samo zaradi tega, ker imamo malo dobrih piscev, ki bi znali kmetu tisto, kar vedo, tudi tako povedati, da bi kmetovalec razumel in verjel.

Pisec teh vrst, ki je imel že pogosto opravka z urejevanjem takih spisov, ve iz lastne izkušnje, kako nerodno izkušajo mnogi strokovnjaki kakšno čisto pohvalno misel ali predlog spraviti med ljudi. To je znak, da se ti kmetijski strokovnjaki ali niso poglobili v kmetovo dušo ali pa da ne poznajo razmer na deželi, čeprav je to pri takem poklicu prvi pogoj, da seme ne pade na peščena tla.

V kmetijski strokovni književnosti, namenjeni kmetovalcem, ne šolanim veleposestnikom, kar mrgoli tujih besed, kakor agraren, reforma, referent, privilegiran, ansilaza, prosperiteta, selekcija, kontrola, jarovizacija, regeneracija in sto drugih, katerih tri četrtine kmet ne more razumeti, a o eni četrtini ima le meglene pojme. Vse te besede se dajo povedati po naše. Kdor pa česa ne zna, naj ne piše, zakaj pogostokrat je verjetno, da pisec, ki ne zna poljudno obrazložiti te ali one reči, tudi te snovi dobro ne obvlada.

Ko je pisec teh vrst nekoč očital tujke nekemu kmetijskemu strokovnjaku, je ta menil, da naš kmet ni neumen. Res je, naš kmet je preudaren in razsoden, ker ne pomisli, da si pravo razumevanje tujk pridobi človek le v šolah, pa ne v meščanskih, nego le v gimnaziji, a še mnogim gimnazijcem tujke često povzročajo preglavice. Od kmetov torej zaradi nerodnih kmetijskih pisateljev ne bomo zahtevali kar gimnazijske mature.

Pa ne samo tujke so pleve v kmetijski književnosti, nego tudi dobrih domačih besed za živali, rastline, erodje in drugo prečesto manjka pospeševalcem kmetijstva. Kakšen tak pospeševalce se ti včasih tako tepe s kakim pojavom, ki bi ga rad pravilno označil, da se ti resnično zasmili. Vse ti napiše, samo krepke domače besede ne. Spominjam se, kako so nekoč tuhtali neki kmetje, kaj naj pomeni beseda biček (bikec). Kokija na primer tudi ne izvali piščancev ali piščančkov, nego le piščeta. Piščanec je že večji. Kmetijskim piscem je prav tako pogostokrat pomanjkljiv besedni zaklad za kmetijska opravila.

Ne mislim se s tem vprašanjem baviti v podrobnostih, nego hočem samo naglasiti, kako po-

trebno bi bilo, če bi se naš kmetijski strokovnik preosnoval v to smer, da bi opustil tujke in jih nadomestil z dobrimi domačimi besedami. Razen tega pa ne bi smel rabiti manj znanih besed iz bogve katerega majhnega našega narečja. Prav tako bi bilo treba v smislu našega jezika

ponašati tujke za kake nove kmetijske naprave, ki se uvedejo k nam.

Lepa beseda lepo mesto najde, je star pregovor. Zato ga uvažujemo tudi v kmetijskem tisku. Nujno je to potrebno, če smo res s srcem za to, da pomagamo dvigniti naše kmetijstvo.

kov, ribnikov, kamnolomov); 3.) da je bila tedaj njihova davčna podlaga ali katastralni čisti donos za odmero zemljarine, v okolici mest in trgov poleg tega tudi podlaga za odmero zgradarine, kolikor ta ni presegala 10.000 Din, višja kakor pa podlaga za odmero drugih neposrednih davkov (pridobnine, rentnine, uslužbenskega davka). Isto velja tudi za posestva maloletnih, za kmečke zapuščine in za take kmete, ki zaradi bolezni ali drugih neuklonljivih vzrokov niso mogli sami obdelovati zemlje.

Najemniki posestev morajo dokazati, da so se v času zadolžitve kot najemniki pečali s kmetijstvom kot glavnim poklicem in da niso plačevali nobenega davka razen morda uslužbenskega.

Bajtarji, sezonski delavci in podobni morajo dokazati, da so imeli značaj kmeta, to je, da so živeli na svoji domačiji in obdelovali zemljo, torej da so se pečali s kakšnim drugim poslom le kot s postranskim zaslužkom.

Uredba sicer določa, da izda gori omenjene dokaze županstvo, vendar navadno potrduje županstva ne zadostuje, ker ne nudi dokaza, saj dokaznih pripomočkov županstva v večini primerov sama nimajo. Zato naj dolžniki preskrbe pri davčnih upravah številčne podatke o davčni podlagi za davke, ki so jih plačevali ob času zadolžitve, ali pri sodiščih zemljknižne podatke in jih predlože denarnim zavodom osebno ali po pošti. Točne podatke županstva morajo torej predložiti poglavitno le oni, ki so se poleg kmetijstva bavili še s kakim drugim poslom.

Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani, Zadruga zveza v Ljubljani, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani in Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

V nedeljo smo pričeli zbirati za gladne rudarske otroke

Zbirka živil za gladojoče rudarske otroke, ki jo organizira uredništvo »Domovine«, se je to nedeljo že pričela in bo trajala do 4. februarja. Vsak čitatelj na deželi, ki more, naj v tem času poišče v svoji shrambi kaj majhnega, kar bo lahko pogrešal, in naj zanesa do najbližjega gasilnega društva ali čete. Naši vrli gasilci so prevzeli nalogo, da bodo zbirali darove in jih po zaključku zbirke odpravili na naslov skupnega pomožnega odbora v Trbovljah. »Gasilec«, glasila Gasilske zajednice za dravsko banovino, prinaša v svoji najnovejši številki podrobna navodila društvom in četam, kako naj zbirko izvedejo. Ker pa izide »Gasilec« šele te dni in bodo torej ta navodila

dospela na svoje mesto z majhno nepričakovano zamudo, prosimo vse čitatelje, zlasti pa, kar je gasilskih delavcev med njimi, da že zdaj obvestijo odbere društev in čet o dogovoru, ki ga ima naše uredništvo s predsedništvom Gasilske zajednice, da zbirko izvede s sodelovanjem vseh gasilskih organizacij na deželi. O vseh vprašanjih, ki bi se v zvezi z našo zbirko utegnili pojaviti v kateremkoli kraju, pa prosimo, da se naši čitatelji brez odlašanja pismeno obrnejo na naš list.

Do 4. februarja naj velja v vsaki kmečki hiši, v vsakem domu nujno naročilo: Enemu gladuemu rudarskemu otroku vsaj en dober obed!

Zaščitenim dolžnikom kmetom

Podpisane osrednje organizacije denarnih zavodov pozivajo kmete, ki so zadolženi pri denarnih zavodih in mislijo, da imajo pravico do zaščite po uredbi o zaščiti kmeta, da do konca januarja predlože svojim denarnim zavodom dokaze, da so zaščiteni. To je potrebno zaradi tega, ker morajo denarni zavodi z dnem 23. novembra 1934. zaključiti račune zaščitenih kmetov in jih od tega dne dalje voditi po določenih uredbe. Seveda velja ta poziv samo za one dolžnike kmete, ki tega niso že uredili s svojimi denarnimi zavodi. Dokler prizadeti dolžniki ne dokažejo denarnim zavodom pravice do zaščite, jim ne morejo zavodi nuditi ugodnosti po uredbi. Dokazi o pravici do zaščite morajo biti verodostojni in resnični. Neresnične podatke lahko smatrajo denarni zavodi za pozizus prevare, ki je kazniv.

Po določenih uredbe morajo dolžniki predložiti denarnim zavodom dokaze, da so ob času

zadolžitve: 1.) sami ali s člani svoje rodbine obdelovali zemljo; 2.) da njihova posestva tedaj niso presegala 75 ha orne zemlje (njiv, travnikov, vrtov, vinogradov, torej brez gozdov, pašni-

Peklenski stroj se je razpočil v brzem vlaku pri Brežicah

Neznani zločinci so spravili peklenski stroj v vagon, ki je prišel iz Berlina in bil priklopljen brzemu vlaku Dunaj—Zagreb—Trije potniki mrtvi

AA objavlja: »V ponedeljek 22. t. m. ob 5.50 zjutraj se je med železniškima postajama Vidmom-Krškim in Brežicami pri kilometru 36.4 od Zidanega mosta razpočil peklenski stroj v naravnostnem vozu Berlin—Dunaj—Maribor—Za-

greb—Sušak, ki je bil priklopljen brzovlaku Dunaj—Zagreb. Ta voz se je odpeljal iz Berlina 21. t. m. ob 7.50 zjutraj in prispel na Dunaj ob 20.30. Tam so ga priklopili na južni postaji brzemu vlaku za Trst, odnosno Zagreb, ki se je po-

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

Morda, oh, morda je še živa, morda bi jo še lahko rešil. Če bi jo začel takoj iskati in jo takoj našel... Vendar pa se mora to zgoditi na mestu.

Takoj jo moram iskati!

In takoj sem začutil, kako je padla vsa utrujenost od mene, začutil sem se izpočitega in osveženega. Čudovito močnega sem se čutil.

Toda oba do smrti izmučena psa... Morala mi bosta pomagati pri iskanju; kajti le onadva jo lahko najdeta. Toda še vleči se nista mogla dalje. Kakor mrtva sta ležala na tleh. Moral sem počakati, da sta se psa odpočila.

Cerkovnikovi ljudje so mi prinesli vina, jaz pa sem želel samo kakšno okrepčilo za docela izčrpani živali. Dobila sta mleka in kruha. Najprej se ga nista dotaknila, obležala sta negibno. In stal sem zraven njiju, brez dejanj, brez pomoči. Moral sem čakati, ko bi morda prav zdaj še lahko rešil svojo mater.

Brez psov sem hotel iskati. Cerkovnikovi ljudje so me morali s silo zadržati, dokler se ne bosta psa toliko opomogla, da mi bosta lahko sledila.

Zato sem čakal.

Naposled sta se lotila mleka. Pokleknil sem k njima in jima držal skodelico z mlekom pod nos, prigovarjal sem jima. Ko sta se vidno opo-

mogla, sem bil skoraj srečen in sem si mislil, da je mati že rešena.

S seboj sem imel ruto, ki je bila njena. Pokazal sem jo psoma in jima velel, naj iščeta, iščeta! Razumela sta me, moji zvesti, pametni živali! S slabotnim, cvilečim laježem sta mi sledila.

Sledil mi je tudi cerkovnik. Nosil je svetilko in lopato in steklenico je imel s seboj. Ko mu jo je žena dala, sem slišal, kako je tiho rekla:

«Saj je ne bosta več potrebovala.» Skoraj bi bil na glas kriknil.

Iskali smo.

Skozi vihar, pasje cviljenje in lajanje; skozi vihar moje klicanje, moj prestrašen krik: «Mati! Mati! Mati!»

Medtem ko sem kričal do hripavosti, sem še zmeraj čul pri sebi tihe besede cerkovnikove žene: «Saj je ne bosta več potrebovala!» In odgovarjal sem nato neprestano z obupa polnimi krikli:

«Mati! Mati! Mati!»

Potem — dandanes ne vem več, kako dolgo smo iskali — potem sta jo psa našla.

Z rokami sem razril sneg. Ril sem hitreje, kakor je cerkovnik kopal in kakor so psi praskali: Še zmeraj sem upal, da jo je morda snežna odeja toplo zavila. Morda pod njo dremlje, tako sladko dremlje, da jo bom še lahko prebudil. Če bom tako prav, prav vneto prosil, se bo gotovo zbudila. Saj ni mogla svojemu mlademu sinu ničesar odreči in mu bo dala nekoč tudi Judito Platterjevo — če jo bo prav, prav iz srca prosil.

Potegnil sem jo iz njenega svetlikajočega se groba... Gotovo, o, gotovo samo spi! Njen ljubi, lepi obraz je bil videti tako pokojen. Zdelo se mi je, da se še v spanju smehlja: Morda se ji sanja, da je doma pri svojih in da sije pomladansko solnce.

Nič več tople pijače iz steklenice dobre žene ji nisem mogel vlit v usta. Nič več je nisem mogel zbuditi. Vzel sem jo na roke, jo dvignil in odnesel.

Bila je lahka kakor otrok.

S svojim lahkim bremenom na rokah nisem bil prav nič utrujen. Naposled sem tekel, da smo kmalu spet prišli v cerkovnikovo hišo, kjer sem lahko položil svojo mater na mehko in na toplo. Toda ni se več zbudila.

Osmo poglavje.

Svoji mrtvi materi na ljubo grem v Rim.

Sneg in sneg!

Pri tem pa mrzli, mrzli dnevi. Ni oblaka na rebu, nebo pa je temnovišnjevo nad belim svetom. Vsako jutro srež, da nastane okoli gradu začaran gozd. Na vrtu vzcveto svetlikajoče se čudežne cvetice in naša senčnica je pokrita z lesketajočim, svetečim se plaščem.

Drugi teden bo božič, sveti večer, ne samo praznik vseh otrok, ampak tudi vseh mater.

Moja mati je mrtva.

Danes je prišla Judita. Imela je črno obleko in v njej ni bila nič več videti otrok. Tudi njeno

tem odpeljal z Dunaja ob 21.30.

Takoj po razpočenju se je vnel plin za razsvetljavo; ogenj je objel ves vagon, ki je skoro čisto zgorel.

Po razpočenju peklenskega stroja, se je vlak takoj ustavil in so goreči vagon odklopili, obenem pa začeli reševati potnike v njem. V vagonu je bilo 13 potnikov. Trije so bili pri razpočenju ubiti in so jih našli zoglelene v vagonu. Njihova istovetnost še ni dognana.

Od ostalih potnikov je laže ranjen avstrijski državljani dr. Fritz Stern iz Gradca ter so ga takoj prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer so mu nudili zdravniško pomoč.

Ko so odklopili poškodovani vagon, je brzi vlak nadaljeval vožnjo in je prispel v Zagreb z majhno zamudo.

Peklenski stroj je bil spravljen v sedežu enega izmed kupejev.

Ker vse do zdaj ugotovljene okoliščine dokazujejo, da so spravili peklenski stroj v omenjeni vagon v tujini, je oblastvo odredilo, da se morajo vsi vagoni, ki pridejo iz Avstrije, na obmejnih postajah zamenjati z našimi.

Na kraj nesreče je prišla strokovna komisija.

Kakor poročajo iz Krškega, je vsa tamošnja okolica pod vtiskom peklenskega zločina. Ko je brzel vlak mimo Stare vase, se je čul v enem izmed vagonov močan pok. Do razpočenja je prišlo v drugem kupeju II. razreda naravnostnega vagona Berlin—Sušak. Kaže, da je bil peklenski stroj pod sedežem v kupeju in urejen za 6. uro.

Ob trenutku razpočenja se je mudil v III. razredu istega vagona sprevodnik Franjo Pavlečič. Le njegov prisotnosti duha se je zahvaliti, da nesreča ni zahtevala več žrtev. Pavlečič je naglo potegnil za zavoro v silni, tako da se je vlak takoj ustavil. Ves vagon je bil že v plamenih, ker se je po razpočenju vnel plin za razsvetljavo. Ogenj se je širil z veliko naglico, tako da so se ostali potniki, ki jih je bilo v vagonu 13, le s težavo rešili. Nekateri so zapustili vagon le napol oblečeni. V vagonu se je vozil v Beograd na zasedanje narodne skupščine tudi narodni poslanec za ptujski srez g. Lovro Petovar. Ker se ni mogel več rešiti po hodniku, ki je bil že ves v plamenih, je naglo skočil skozi okno in padel v jarek ob železniški progi. K sreči je ostal nepoškodovan. Trgovinski zastopnik iz Gradca dr. Stern pa je vendarle stekel po hodniku, pri tem pa dobil hude opekline po obrazu in rokah, tako da so ga morali prepeljati v brežiško bolnišnico.

Čeprav ste danes zdravi, lahko že jutri zbolite na gripi, angini itd. Mislite v tem slučaju na ASPIRIN tablete in na Bayerjev križ, ki Vam jamči za njihovo pristnost.

V. z. »JUGOSLAVA« št. 4, Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

Življenje so izgubili trije potniki, katerih imen doslej še niso mogli dognati. Po izjavah spreodnika so žrtve neki Avstrijec, neki Hrvat, ki je potoval z Dunaja, in neki Slovenec, ki je stopil v vlak z vošnim listkom za III. razred, a je imel nesrečo, da je vstopil v II. razred in je doplačal razliko.

Naravnostni vagon Berlin—Sušak je čisto zgorel. Ker je obstajala nevarnost, da se ogenj razširi še na sosedna vagona, so iz njih takoj spravili vse potnike. Po velikem in požrtvovalnem naporu pa se je železniškemu osebju posrečilo odklopiti goreči vagon. Ker proga sama ni bila poškodovana, je mogel ostali del vlaka nadaljevati pot proti Zagrebu, izklopljeni vagon pa so spravili na postajo Videm—Krško.

Na mesto nesreče je prvi prispel sreski načelnik iz Krškega g. dr. Tine Čuš, ki je odposlal na pristojno mesto tudi prvo poročilo. Ker pa se je napad zgodil na ozemlju brežiškega sreza, je nekoliko pozneje prispel na železniško postajo v Krškem tudi sreski načelnik iz Brežic g. Brežigar s sodno komisijo. Iz Zagreba je prispel višji policijski komisar gosp. Miloš Simič z detektivci, iz Ljubljane pa policijski upravnik g. Keršovan. Že dosedanja preiskava je ugotovila, da je bil napad

povsem podoben onim, ki so bili izvršeni pred dvema letoma.

Graška »Tragespost« poroča, da je med smrtnimi žrtvami avstrijski državljani Eduard Wachtel. Druga žrtev je jugoslovenski državljani Emil Borral, medtem ko istovetnost tretje žrtve še ni ugotovljena. Ranjeni pa so Avstrijec dr. Friedrich Stern iz Gradca in Ludwig Roth z Dunaja, dalje štirje jugoslovenski državljani, en Nemeec, en Čeh in en Američan. Vsem ranjencem je bila v brežiški bolnišnici nudena prva pomoč, nato pa so po večini odpotovali domov in po svojih poslih. List poroča dalje, da so avstrijska oblastva izdala najstrožje varnostne ukrepe za vse vagona, ki gredo v tujino. V Gradcu in na drugih obmejnih postajah morajo vsak vagon posebej natančno preiskati in pregledati.

Mrste pri otrocih, oprišče, lišaje itd. ozdravi zelo zanesljivo preizkušeno zdravilo »FITONIN«. Razkužuje in odpravlja srbečico. Bolečine naglo izginejo. Steklenica stane 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 16 pošlje brezplačno Fiton, dr. z o. j., Zagreb 1-78.

bitje je odtlej, odkar je moja mati mrtva, še manj otroško, kakor je bilo prej. Kakor mlada matrona je.

Z globoko žalostjo zapišem, da nisem mogel videti Judite v prvem času potem, ko sem se vrnil s svojo mrtvo materjo z njenega romanja h krvavečemu srcu Marijinemu domov, brez premagovanja, pri njej in tudi še zdaj ne morem govoriti z njo o materini smrti. Med njo in menoj stoji mrtva mati in jaz moram gledati, kako bom prišel čez njo do svoje sreče. Težavno bo, toda — pojde!

Torej danes je prišla Judita k nam... Ko sem stopil v dvorano, kjer gore zdaj od zgodnjega jutra do poznega večera smrekove klade, je sedela pri mojem očetu. Čarovnica s Platterjeve domačije je že davno ukrotila strogega grajskega gospodarja, da mu je zdaj tako prijetno pri njej, kakor ne vem komu.

S skoraj veseljem glasom mi je zato zaklical: »Za vse praznike naju hoče imeti v Vahrnu. Kaj naj storiva? Ona pač hoče; terej jo bova morala ubogati...»

Ne da bi zrekla ime moje matere in povedala, zakaj naju hoče imeti čez praznike pri sebi, se je obrnila k meni in mi dejala:

«Zelo veliko veselje mi bosta napravila, če prideš k meni. Kajne, Rok, ti prideš?»

Pri tem me je proseče pogledala s svojimi velikimi, črnimi očmi. In če bi me bila pogledala in od mene zahtevala, naj skočim z njo s Plose, bi bil to storil — moral storiti.

Vse, kar sem odgovoril, je bilo pa tudi samo tole: »Toda nikakršnega božičnega drevesca...» In tiho sem dodal: »Nikoli več božičnega drevesca...»

Potem smo — si dolgo molčali.

Tudi to moram še povedati o Juditi, da nikoli ni prišla k številnim zadušnicam, ki jih je bral naš dobri stari kaplan v grajski kapeli v grobnici. O tem je z menoj govorila:

«Vse življenje tvoje matere je bilo molitev in med najsvetejšo molitvijo umrla. Zakaj bi bilo treba zdaj še prositi nebo, da ji ne bi bilo treba trpeti v vseh? Slabo bi bilo, če bi morali zato šele prositi.»

Odvrnil sem:

«Menda boš prav imela; toda ljudje dosti govorijo, da ti ne hočeš k zadušnicam za mojo materjo. Ljudje pač narobe razumejo. Kako naj bi tudi mogli prav razumeti!»

«Samo da ti razumeš.»

«O, jaz —»

«Zdaj lahko sam speznaš, kaj otrok čuti, če pravijo ljudje o njegovi materi: v vseh mora trpeti. In če je imel tako dobro mater... Oh, moj ubogi Rok, da moraš tudi ti to spoznati!»

Pri tem so se ji utile solze. Še nikoli je nisem videl, da bi se bila jokala, še celo na grobovih najinih mater ne. Zdaj je ihtela, kakor bi ji hotelo sree počiti. V svojih solzah — tudi to se je prvič zgodilo — je bila otrok. Objel sem jo, pritisnil sem njen jokajoči obraz na svoje prsi in občutil pri njenih solzah, da sva ustvarjena drug

za drugega in da naju nič ne more ločiti. Kakor spoznanje me je obslo, z ihtenjem otrokom v rokah. Potem je prišel velik, svečan mir v moje srce.

Na Platterjevi domačiji sva in znava cenili njeno gospodarico, ki naju je vzešla iz naših zapuščenih zidov s seboj v svoj prijetni dom, kjer je vsak kotiček poln njene navzočnosti. Vse v tej prostrani hiši govori o njej, in častita gospa županja ne najde dovolj besed, da bi jo prehvalila. Taka življenjska toplina veje iz nje, taka odločnost izvira iz nje, da prežari in prime vsakogar v njeni bližini: Večno biti z njo, bi pomenilo večno delati, ustvarjati, koristiti; pomenilo bi postati boljši, torej pobožnejši človek. Tega moja mati ni premislila, ko je hotela odtrgati svojega sina od Platterjevega doma in ga poskušala poslati v Rim. Še celo v mestu svetega Petra in svetega očeta ne bi bil mogel postati tako pobožen kristjan, kakor sem na poganski Platterjevi domačiji...

Sveti večer je srečno mimo. Judita naju ni obdarila, da ne bi občutila, kako nama daje nekaj, česar nama neka druga roka ne more več dati. Tudi midva nisva poizkušala razveseliti nje.

Toda slovesno smo vendar praznovali sveti večer na Platterjevem dvoreu, brez luči in drevesca seveda. Tudi to praznovanje je bilo Juditina zamisel, tako po mislih rajnice, kakor bi bila storila najina mati ob prvem prazniku, ko naju ne bi bilo. Pri praznovanju svete noči na Platterjevi

Politični pregled

V ponedeljek 22. t. m. so v Zagrebu zunanji ministri držav Male antante odobrili resolucije praške gospodarske konference.

Iz objave, ki so jo ministri sestavili, povzemamo, da so na zagrebških posvetovanjih razpravljali o splošnem političnem položaju in zadnjih mednarodnih dogodkih, ki zanimajo države Male antante, o razorožitvi, o balkanski pogodbi in o odnošajih držav Male antante nasproti sošedom. Predmet razgovora so bili nadalje tudi odnošaji s sovjetsko Rusijo in poizkusi izprememb mirovnih pogodb in mej. V vseh vprašanjih je bilo dosegeno soglasje. Resolucije o gospodarskem sodelovanju vseh treh držav, sprejete v Pragi na konferenci gospodarskega sveta držav Male antante, bodo predložene vsem trem vladam v odobritev. Naslednje redno zasedanje stalnega sveta držav Male antante bo v Bukarešti.

V preteklem tednu

je obiskal Avstrijo italijanski državni podtajnik Sovieh

in se razgovarjal z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Dollfusom. Kaž, da je Suvichova pot v Avstrijo v zvezi z Mussolinijevim načrtom o gospodarskem sodelovanju med Avstrijo in Madžarsko. Po trditvi francoskega časopisa je Mussolini pripravljen za primer, da bi Avstrija in Madžarska sprejeli njegov načrt, dati jima razne ugodnosti gospodarskega značaja. Tako bi stopilo avstrijsko-madžarsko sodelovanje pod italijansko pokroviteljstvo. Pri razgovoru s Suvichom je dr. Dollfuss odločno naglašal nedotakljivo samostojnost Avstrije, kar smatrajo za neke opomin Nemčiji, da naj si ne dela upov na Avstrijo.

Iz Bukarešte poročajo,

da bo bolgarski kralj, ki par posetil rumunskega

danes v četrtek, Bolgarska kraljevska dvojica se bo mudila v Rumuniji do nedelje zvečer.

Iz Moskve poročajo, da je na zboru ruske komunistične stranke sovjetski veljak Kaganovič govoril

o obrambnih pripravah Rusije proti Japonski.

Rekel je med drugim: «Pripravljene moramo biti vsak trenutek na napad. Zato glejmo, da okrepmo svojo vojaško moč. Naša vojska se bo znala

dostojno upreti vsakomur, kdor bi hotel le ped naše zemlje!»

Kakor govore v vrstah avstrijskih politikov, se namerava avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfuss pritožiti na Društvo narodov

zaradi strahovalnega početja domačih narodnih socialistov, ki dobivajo oporo od hitlerjevcev iz Nemčije.

DOPISI

ČATEŽ OB SAVI. Članstvo občinske organizacije JNS v Čatežu ob Savi je priredilo 16. t. m. v gostilni predsednika g. Martina Radaja v Cerini na novo službeno mesto odhajajočemu tajuiku organizacije g. Stanislavu Prinčiču, učitelju, zdaj v Centerovcih v Prekmurju, poslovilni večer. Kako je bil g. Stanislav Prinčič priljubljen ne samo pri članih organizacije JNS, kater je tajnikoval od začetka ustanovitve z najlepšim uspehom in požrtvovalnostjo, temveč tudi pri ostalih občanih, se je pokazalo na tem večeru, ki so se ga udeležili člani v lepem številu. Želimo neumornemu narodnemu delavcu na novem službenem mestu mnogo uspeha.

DOL PRI LJUBLJANI. Občni zbor tukajšnjega Sokolskega društva je bil 21. t. m. v njegovi dvorani. Iz poročil opraviteljev se je videlo, da je priredilo društvo v preteklem letu štiri mladinske in tri druge igre. 1. december se je praznoval s sodelovanjem narodne šole, in sicer z raznimi deklamacijami, petjem in lepim govorom šolskega upravitelja, br. Einspillerja. Dne 17. decembra je bila dobro uspela društvena telovadna akademija, združena s proslavo kraljevega rojstnega dne, prav tako s sodelovanjem narodne šole. Akademija je bila v Kmetškem domu v Beričevem. Na njej so nastopili člani s prostimi vajami za pokrajinski zlet iz leta 1933., moška deca s prostimi vajami iz leta 1933. in ženska deca z vajami z zastavicami. Imeli smo tudi Miklavžev večer, na katerem so bili obdarjeni stari in mladi. Iz volitev je izšel ta-le odbor: Ivan Grad, starosta; Ivo Bezjak, podstarosta; Niko Einspiller, tajnik; Josip Reich, blagajnik; Franc Osredkar, načelnik; Mici Ravnikarjeva, načelnica — Dne 4. februarja bosta v Sokolski dvorani igri: «Lažizdravniki» in «Kje je meja», ki ju priredi Sokolsko društvo. Želimo, da se občinstvo čim številneje udeleži prireditve.

GORENJI LOGATEC. Sokol priredi 27. t. m. ob 1/20. redni letni občni zbor, ki se ga najbrže udeleži župni starosta iz Ljubljane. Brate in sestre pozivamo, da se zborovanja udeležite. — Z električno napeljavo Gorenjelogatečani upravičeno niso zadovoljni, ker je razsvetljava precej slaba in omrežje nepravilno napeljano, zaradi česar smo po nepotrebnem večkrat v temi. Vodstvu priporočamo, da te nedostatke čimprej opravi. — Precejšnje vznemirjenje je nastopilo tukaj zaradi premestitve sreskega načelstva. S spoznavnostjo bi se dalo to vprašanje, dokler ni prekasno, mirno urediti, kajti s preselitvijo sreskega načelstva v posojilnično hišo bi ne nastopila nikaka stanovanjska kriza, ker bi bili dosedanje prostori sreskega načelstva strankam na razpolago. Po toči zvoniti pa ne bo pomagalo več. — V začetku prihodnjega meseca bo imela tukajšnja občinska organizacija JNS letni zbor, o čemer bomo še poročali. — S premestitvijo sodnika gospoda Kvasa v Zagreb vodi vse sodne posle sodni predstojnik g. Premerstein sam. Spričo prezaposlenosti enega samega sodnika pozivamo pristojno oblastvo, da ime tuje še drugega sodnika. — V osnovni šoli se pravkar vrši šesttedenski kmetijski tečaj, kjer predavajo gospodje iz Ljubljane in od sreskega načelstva. Vsem kmetovalcem, zlasti pa mlajšim gospodarjem, priporočamo poset tega poučnega tečaja.

NOVA SELA. Sokolska četa je imela 7. t. m. občni zbor. Občnemu zboru je prisotstvoval brat Lovšin, starosta matičnega društva iz Kočevja, ki je izrazil svoje priznanje in veselje k napredku sokolske edinice. Ves odbor je dobil razrešnico s pohvalo. V novo četno upravo so bili izvoljeni: starosta Dolfe Preseren, podstarosta Anton Curl, tajnica Vida Prešernova, blagajnik Josip Kajfež mlajši, prosvetar Dolfe Prešeren, matrikarica Julka Klemenčičeva, gospodar Jože Delač, revizorja Julka Klemenčičeva in Ant. Kajfež. Novoizvoljena četna uprava nam je porok, da bo delovanje čete neumorno kakor doslej. — Dne 12. t. m. je bil sklican sestanek, na katerem se je sestavil prosvetni odbor. Izvoljeni so bili: predsednik Dolfe Prešeren, tajnica Milka Kajfeževa, knjižničar Jože Zdravič, novinar Jože Butina, izvestilec za sokolski tisk Martin Marincej, izvestilec za narodno prosveto Anton Curl. Pevski odsek bo vodila Vida Prešernova, prosvetni in mladinski odsek pa Matija Piškur. Sklenilo se je, da se bodo vršile seje vsakega zadnjega v mesecu.

domačiji je bila duša moje matere med nami, njen poživljajoči, ljubeči duh.

Judita je obdarila vse otroke iz Vahrna, Nove Štife in Enne: vse otroke, ki so bili brez mater.

Mati, dobra mati, kako ljubim teja otoka, ki dela tvojega divjega Roka pobleznega in pobožnega, čeprav ne po tvoje pobožnega.

Judita ni ničesar slutila o težkem bremenu ra moji mladi duši. Ni slutila, zakaj je romala moja mati h krvavečemu srcu nebeške Kraljice in zakaj je najsvetejši Deyici darovala svečo. Če bi to izvedela, bi si na mestu snela s prsta moj prstan, ki ga drugače ne bi moglo nič odtrgati z njene roke. Toda tega ne bo nikoli izvedela. Zakaj razen rajničinega sina tega nihče ne ve. On pa bo molčal kakor grob, ki objema ubogo romarico. Zdej moram skrivati tajnost, ki se moji naravi lako upira, kakor bi se moral dati na svoji mladi glavi izrezati tonzuro.

Z Judito skupaj hodim tudi jaz po snegu. Skupaj hodiva dolgo pot proti Schaldersu, Mühlbachu in Spinesu. Nekega dne je bil sneg tako zamrzl, da bi bila lahko hodila čez prepade. Že v jutrnjem mraku sva se odpravila, vzela s seboj cepin, dereze in čevlje za sneg; prilezla sva do gorske kočje, da bi tam pogledal za divjačino. Prvič sem imel spet s seboj ljubo puško in ustrelil sem gorskega zajca. S smodnikom in svincem mi ni bilo treba več varčevati, saj mi ni bilo treba božji materi darovati srebrnega srca.

Dan je bil čudovit, nebo višnjevo, zimski svet poln sijaja. Bila sva tako mlada, najina srca so

tako vroče utripala, življenje z Judito je znalo biti tako lepo, da sem bil skoraj vesel, kakor nekoč. In svoje veselosti še prav posebno opazil nisem.

Prav boriti sva se morala, preden sva prišla do zasneženih planin. Brez čevljev za sneg bi bilo nemogoče priti nanje, vzlje temu, da je sneg trdno zamrznil. Ko sva stala tam gori, kjer leže ravni pašniki, sva se prijala za roke in potem je šlo kakor veter. To je bil prijeten tek, kakor bi bila plavala po zraku. Malo da nisva zdrsnila mimo plavanske kočje, tako globoko je tičala v snegu. Da bi prišla vanjo, ne da bi si bila izkopala vhod, še misliti nisva smela...

Od tistega dne je bilo moje življenje na zunaj kakor prej: čez grob moje matere je teklo. Jezdit in lovil sem spet in največje veselje sta mi bila lov in jeza. Tudi v samostan Novo Štifo sem spet hodil, čeprav malo redkeje kakor prej. Zato pa sem bil na Platterjevi domačiji, če je le šlo, bolj pogosto kakor prej, kadar se mi je zdelo doma prepusto in presamotno. V začetku sem zaradi tega trpel, ker se me je spet lotevalo veselje do življenja. Počasi pa je bilo tudi to drugače. Očitantja samemu sebi je bilo čedalje manj, kakor je bila moja bolečina čedalje manjša. Oboje se je začelo oglašati čedalje bolj poredko. Bilo je kruto proti ubogi rajnici v njenem temnem grobu, toda bilo je tako.

Spoznanje minljivosti vseh človeških občutkov — tudi najskrivnejših in najsvetejših — je delovalo na moje mlado občutje skoraj prav tako uničujoče kakor materina smrt sama. Zakaj — kaj

naj na tem svetu ostane, če ne ostane otrokova žalost zaradi materine smrti? Zaradi take matere, ko je na tak način dala življenje za svojega ljubelega sina!

Večno pa bo živela moja ljubezen za Judito Platterjevo.

Mater pa človek lahko pozabi.

Danes bom poročal o veliki zadevi: na božjo pot pojdem! In sicer pojdem na božjo pot v Rim! Dobro me morate razumeti; s a m o na božjo pot pojdem...

Kako je do tega prišlo?

Na docela priroden način.

Večja skupina Tirolcev: duhovnikov, plemičev, meščanov in kmetov pojde romat v Rim, da bodo tam praznovali sveto veliko noč. Skoraj vsako leto okoli velike noči se zbere na Tirolskem taka skupina romarjev. Že v srečnih otroških letih je moja mati govorila, naj bi se v sedemnajstem letu pridružil takim romarjem. Na to materino željo sem mislil, ko sem tudi to leto izvedel za potovanje v Rim; in to pobožno željo svoje drage rajnice bom zdaj lahko izpolnil. Srečen sem, da jo lahko izpolnim, čeprav občutim obenem tudi notranjo grozo, kako se moja žalost za ljubljeno čedalje bolj umika moji mladostni razposajenosti in življenjskemu veselju — moji ljubezni do Judite. Dosti mirneje bi se veselil svojega življenja in ljubezni, če bi že bil v Rimu in že opravil svoje molitve v sedmih romarskih cerkvah.

(Dalje prihodnjič.)

RAKA NA DOLENJSKEM. V nedeljo 14. t. m. je polagal naš Sokol obračun svojega dela v preteklem letu. Članstvo se je polnoštevilno udeležilo zboru in je z zanimanjem poslušalo poročila funkcionarjev. Zbor je vodil starešina br. Leon Koman. Sokolska misel se v našem kraju prav lepo razvija in čeprav je naše društvo še mlado, ima precej pripadnikov, posebno med mladino. Vsi marljivo posečajo telovadbo, ki jo vodi brat Koman. Lansko leto sta bili dve akademiji, ki sta pokazali smotrno delo za vzgojo naroda. Naša deca in naraščaj sta dvakrat pokazala, kaj zmore dobra volja z majhnimi sredstvi. Imamo tudi lep oder, na katerem nastopajo naši najmlajši. Predlagano novo upravo sestavljajo: starešina dr. Debeljak, podstarešina Gabrič, tajnik Plehan, načelnik Koman, načelnikov namestnik Pavlovič, prosvetarica Ličarjeva, gospodarica Vovkova, blagsajnik Janko Mladič; odborniki: Bon, Drnovšek, Gabrič, Cemič, Kovačič, Kostrevec in Duh; revizorja: Humek in Vidmajer. V upravo in odbor je bilo letos izvoljenih tudi nekaj novih članov. Odbor nam jamči za dobro vodstvo in napredek društva.

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. Zimski čas nam daje dovolj prilike, da se naše društveno in gospodarsko delovanje pravi. Zato se je pričelo takoj po novem letu živahno delo pri Sokolu, gasilcih in podružnici Kmetijske družbe. Ta zadnja je prav za prav spala s svojim dosedanjim odborom. Naposled se je pa vendar po prizadevanju nekaterih vnetejših kmetovalcev in organizatorjev zdaj poživelo delo v tej važni kmetijski organizaciji. Dne 14. t. m. je bil občni zbor podružnice, na katerem se je izvolil nov odbor, ki je voljan delati za koristi vsega prebivalstva in ki je sestavljen iz ljudi, ki so tudi sami vzorni gospodarji in se ne strašijo dela. G. šolski upravitelj je imel pred občnim zborom lepo predavanje o tem, kakšne koristi ima lahko kmet od Kmetijske družbe. Tistim, ki niso slišali predavanja in ki vedno kje za ogli kritizirajo, bi pisec teh vrst kot opazovalec vsega gibanja pri Sv. Ani samo svetoval, naj ob takih prilikah pridejo poslušati, ker lahko tam povedo svoje pametne pomisleke, če imajo kaj res pametnega. Veselo je pa vendar dejstvo, da se je naenkrat nabralo okoli podružnice približno 35 članov, in to po večini novih, medtem ko je stara podružnica imela le nekaj nad deset članov. Novi člani se še vedno priglajajo. Da bo vse delo boljše oživelo, je podružnica zaprosila sresko načelstvo za stro-

kovnega predavatelja, ki bo prišel iz Maribora v nedeljo 11. februarja po rani maši predavat v šolo o travništvu. Kmetovalci, takrat ste vsi vabljeni, da se udeležite predavanja polnoštevilno. Povejte to tudi onim, ki «Domovine» ne dobijo v roke.

SV. LENART V SLOVENSKIH GORICAH. Okrožni telovadni in prosvetni tečaj bo pri nas v februarju ob nedeljah in na svečnico, torej pet dni. Tečaj, ki ga bo vodil brat okrožni načelnik, bo v Sokolskem domu. Predavanja in praktični nastopi bodo trajali vsakikrat od 9. do 13. Predelala se bo v glavnih obrisih snov, predpisana za društvene prednjaške izpite. Društveni občni zbor bomo imeli 27. t. m. ob 20. v Sokolskem domu. Po občnem zboru bo zanimivo predavanje. Udeležba strogo obvezna za vse članstvo. — V nedeljo 4. februarja bo pri nas občni zbor Živinorejske zadruga za Slovenske gorice v posojilnični dvorani po rani maši ob 8. Na zboru bo predaval živinorejski referent sreskega kmetijskega odbora za Maribor levi breg g. Martin Zupanc. Razpravljalo in sklepalo se bo tudi o nujnih vprašanjih zadruga in vobče živinoreje. Koristno bi bilo, da bi pristopilo k zadrugi kar največ posestnikov in živinorejcev. Ze zdaj šteje zadruga lepo število članov in je dosegla tudi lepe uspehe, ki se pa bodo še pomnožili, ako bodo kmetje s pristopom k zadrugi pokazali pravo zanimanje. Zaradi tega je želeli, da bi se občnega zbora udeležili ne samo vsi člani zadruga, ampak sploh vsi posestniki Slovenskih goric, katerim je na srečo povzdiga živinoreje, ki je mogočen činitelj za rešitev kmeta iz njegovega hudega gospodarskega položaja.

ST. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. V nedeljo dopoldne je bil pri nas sijajno obiskan redni občni zbor občinske organizacije JNS za okoliško občino. Zbor je vodil domači župan gosp. Martin Klajnšek, ki je pozdravil navzočnega narodnega poslanca g. Ivana Prekorška. V daljših izvajanjih je g. poslanec obravnaval delo v narodni skupščini ter se obširno bavil z uredbo o zaščiti kmetov in uredbo o javnih delih. Njegova stvarna izvajanja so zborovalci z zanimanjem poslušali in se mu ob koncu za izčrpno gospodarsko in politično poročilo iskreno zahvaljevali. Sreski veterinar g. Šribar je razpravljal o delu in programu sreskega kmetijskega odbora in dosegel za svoja izvajanja pritrjevanje vseh navzočnih. Pri volitvah novega odbora je bil seglaano izvoljen za predsednika g. Suša, posestnik in gostilničar na

Panflavin

Občudujete in zavidajo ga,

čeprav je najmlajši. Najbrž se poslužuje po nasvetu staršev Panflavin pastil v pisarni, kjer je največja možnost naležljivosti. Priporočamo Vam, da nosite s seboj zlasti v deževnih, mrzlih dneh

Panflavin pastile.

Oglas je registriran pod S. br. 21.781 z dne 29. novembra 1933.

Blagovni, za tajnika pa marljivi in delavni gospod Franc Molj. V ostali odbor je bilo izvoljenih še 20 moških in fantov iz raznih vasi te velike občine. Ob koncu zborovanja je bila z navdušenjem sprejeta zaupnica in zahvala g. narodnemu poslancu za njegovo delo.

VOJNIK. V nedeljo popoldne so kmečki fantje in dekleta iz Škofje vasi v vojniški posojilniški dvorani uprizorili dobro uspelo veseloigro «Stari grehi». Vodstvo je bilo v spretnih rokah in vloge dobro naučene, zaradi česar so bile tudi lepo

Soteščan:

Dedinja grajskih zakladov

«Kje pa je zdaj ona deklica, ki je bila pri oglarju?»

«Skrili smo jo.» Oskrbnik se je navidezno šalil, čeprav je govoril resnico.

«Kam?» Sodnik je hotel izvedeti.

«Ali menite, da bi povedal, ako bi vedel? Skrili smo jo, ker ji strežejo po življenju. Pokazali pa jo bomo, kadar zasije dan pravice...»

«Vaše besede so prazne», ga je zavrnil. «Ker se vam izžemanje ni posrečilo, zato se hočete maščevati in preklicujete, kar ste že izpovedali. Drznete se celo trditi, da ona deklica še živi, ko je dokazano, da je mrtva in pokopana.»

«Živa je, tako kakor sva jaz in vi», je trdil kljubujoče. «Sicer pa storite z menoj, kar hočete zaradi tega...»

«Podpisali ste svojo obsodbo.» Sodnik je pozvonil.

Vstopil je sodni ječar in odvedel oskrbnika v preiskovalni zapor.

Bunc se je ujel v zanko. Pokorno je sledil buriču z zaničevalnim posmehom, ki je veljal neupravičeni dedinji grajskih zakladov.

3.

Lažna graščakinja je prejela skrivno poročilo. Ko se je stemnilo, se je zavila v plašč in pokrila

obraz s kopreno. Tiho kakor tat je odšla iz graščine.

Zunaj je bilo prijetno in mirno. Samo večerne sapice so šepetale z drevesnimi vrhovi.

Tiho kakor prikazen se je pomikala ošabnica v dolino proti grajski pristavi. Prišla je do stranskega vhoda in odprla oprezno vrata. Zavihala je po stopnicah na hodnik, kjer se je ustavila in poslušala. Nobenega glasu ni čulo, nobene stopinje, nikakega premikanja. Povsod eta gospodovali tema in grobna tišina.

Prispela je do stopnic, ki so držale v podstrešje. Podstrešna sobica je bila brez oken. Postaal je pred skritimi vrati. Aji ni čula nekega bolestrnega ječanja?

Ključ, ki ga je vzela iz žepa, je odklenil vsaka vrata. Ko je zaškrtal v ključavnici, so utihnili glasovi.

Lažna nečakinja je stopila v skromno sobico s preprosto opremo. Na postelji ob zidu se je nekaj premaknilo. Prešinilo jo je vražje zadovoljstvo.

Na postelji je ležala deklica, odeta s čedno odejo. Zraven na mizici je zapazila vrč in nekaj kruha.

«To je ona, ki je nečakinja graščaka Roberta in prava dedinja», je škripalo v nesramni sleparici. Njena najhujša nasprotnica je v oblasti zvičajnega oskrbnika, ki se je ujel v past kakor lisica. Padel je v jamo, katero si je sam izkopal.

Ko se ji je poglobila jeza, jo je pričela ogledovati. Obrnila je svetilko tako, da je svetila na posteljo. Zrla je v tisti trpeči obraz, ki ga je vide-

la povsod, kamor se je genila. Tej ubogi deklici je stregla po življenju.

In vendar, ali ni bila ta deklica že mrtva? Tako je odredila lažna graščakinja in njeni pristaji so ji pomagali. Bistan jo je srečal in omotil. Našli so jo navidezno mrtvo in jo položili v krsto. Ali je vstala iz groba? Kdo jo je obudil iz smrtnega spanja? Morda jo straši njea duh zaradi moralnega dejanja...

S strahom se je morilka približala postelji. Ne, to ni prikazen — deklica leži pred njo bleda kakor mrlič. Njen obraz je živ izraz bridkosti in trpljenja. Gledala jo je sovražno brez sočutja. Vest se ji ni oglasila.

Kladivo hudobnega srca je kovalo strašne naklepe. Dozdaj jo je pregnanjala po svojih pajdaših, ki so delali površno kot tlačani. Tega mora biti konec. Sama mora izvesti, kar je potrebno, da ostane na prestolu v sijaju grajskih zakladov.

Dozdaj je imela čudovito srečo. Prevarala je graščaka Roberta, da je spoznal v sleparici svojo nečakinja ter ji izročil vse imetje. Povzpela se je na višek bogastva in veljave. In zdaj naj bi propadla zaradi te deklinje?

Tega ne sme dopustiti za nobeno ceno. Zdaj je priložnost, da se znebi nadležnice za vedno. Poginititi mora, ker ji je v napatje. Sama je, nihče je ne vidi... Oskrbniku je odprla ječo... Kdo ji bo dokazal, da je bila na pristavi...

Ugasila je svetilko in stopila k postelji. «Sp... je dahnila neslišno in zavihnila rokave. Že je iztegnila roke, da bi jo zadavila. Prsti so se ji skr-

podane. Obisk je bil srednje dober. Občinstvo je zadovoljno zapuščalo dvorano. Le tako naprej! Drugič morda še kaj resnega!

Politični pregled.

VRANSKO. V nedeljo popoldne je bil občni zbor organizacije JNS za občino Vransko-trg v prostorih g. Košenine. Zbor je vodil predsednik g. dr. Jože Gračner, ki je pozdravil narodnega poslanca g. Ivana Prekorška in predsednika sreske organizacije JNS g. dr. Kalana. Iz poročila predsednika g. dr. Gračnerja in ostalih funkcionarjev je odsevalo ogromno delo, ki ga je organizacija izvršila v preteklem letu. Pri volitvah odbera je bil ponovno z navdušenjem izvoljen dosedanji predsednik g. dr. Gračner z odborom, ki bo započeto delo uspešno nadaljeval. Narodni poslanec g. Prekoršek je poročal o delu v narodni skupščini ter podal sliko političnega in gospodarskega stanja v državi. Za njim je v zanimivih izjavah predsednik sreske organizacije g. dr. Kalan zažrtal smernice dela naše stranke. Ob koncu zborovanja, ki je bilo izredno lepo obiskano, so zborovalci na predlog župana gospoda Lavriča izrekli zahvalo in zaupnico narodnemu poslancu gosp. Prekoršku in glavnemu tajniku stranke ministru g. dr. Kramerju.

V maju se zberejo v Ljubljani borci proti jetiki

Jugoslovenska protituberkulozna liga (protijetična zveza) in Jugoslovensko društvo ftizeologov (zdravnikov, ki proučavajo sušico) priredita v času od 10. do 13. maja prvi jugoslovenski protijetični zbor, ki bo obenem tudi proslava 25letnice otvoritve prvega zdravilišča za jetične na Brestovcu pri Zagrebu. Zbor se bo pričel na Brestovcu 10. maja ter se nadaljeval v Ljubljani 11. in 12. maja. Dne 13. maja bosta v tem okviru občni zbor in zborovanje Jugoslovenskega društva ftizeologov v Topolšici.

Načrt zborovanja je razdeljen na dva dela: na socialno-propagandni in zdravstveno-znanstveni del. Oba dela zborovanja se bosta vršila delno istočasno v dvoranah okrožnega urada za zavarovanje delavcev in Delavske zbornice v Ljubljani. Spored bo v glavnih obrisih naslednji:

V četrtek 10. maja na Brestovcu: ob 9. uri: otvoritev in konstituiranje kongresa; ob 10. uri: svečana proslava 25letnice otvoritve zdravilišča Brestovca; ob 11.30: svečana seja Jugosloven-

skega društva ftizeologov in zdravstveno-znanstveno predavanje profesorja dr. Radosavljeviča iz Beograda o klasifikaciji pljučne jetike. Popoldne ob 17. bo v Zagrebu slovesna otvoritev zdravstvene razstave šole narodnega zdravja.

V petek 11. maja se bo kongres nadaljeval v Ljubljani. Ob 9. uri bo občni zbor narodne protituberkulozne lige; ob 10. uri pričetek nadaljevanja kongresa in morebiti občni zbor Jugoslovenske protituberkulozne lige. Popoldne bodo od 15. ure dalje v Delavski zbornici predavanja: Jugoslovenska zakonodaja v borbi proti jetiki; sredstva in pota v borbi proti jetiki; socialno zavarovanje v borbi proti jetiki. — Istočasno ob 15. uri bo v OUZD znanstveno predavanje o sodobnem zdravljenju jetike.

V soboto 12. maja ob 8. uri izroči ministru za socialno politiko in narodno zdravje posebno odposlanstvo zastopnikov protijetičnih lig, zdravniških korporacij in zastopnikov mest in banovin resolucijo glede organizacije borbe proti jetiki v naši državi. Ob 9.30 bodo v dvorani Delavske zbornice predavanja o snovi o šoli in jetiki. Istočasno nadaljevanje znanstvenega dela kongresa: Sodobno zdravljenje jetike (dvorana OUZD). Popoldne bo izlet na Golnik (ogled zdravilišča) in na Bled.

V nedeljo 13. maja: odhod zdravnikov v Topolšico, kjer bosta občni zbor Jugoslovenskega društva ftizeologov in zborovanje specialistov ftizeologov. Predaval bo dr. Šavić o kolapsterapiji v splošnem.

Ob priliki protijetičnega kongresa se bodo pod okriljem Jugoslovenske protituberkulozne lige organizirali po vsej državi propagandni protijetični dnevi.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na ptujskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: kravam 2.50 do 3.50 Din, telicam 3 do 4 Din, volom 3 do 4 Din, bikom 3 do 4 Din. Konji pa so se prodajali po 750 do 2300 Din. Na svinjskem sejmu so bile cene prascem 125 do 150 Din za rilec, svinje pa so prodajali po 6 do 8 Din za kilogram žive teže, napol pitane svinje pa po 7 do 8 Din.

Tako je bilo tudi na Robovju. Gizela, ki je prišla do bogastva z zvijačo in s sleparstvom, je dvigala čedalje bolj ponosno svojo glavo. Pridobila si je naklonjenost pri oblastvih in veljavo med plemstvom. S svojim zapeljivim pogledom je pritegnila nase mnogo tedanjih veljakov. Ujel se je skoro vsak, pred komer je razgrnila svojo mrežo.

Castili so jo celo na dvoru velikega kneza, najvišjega oblastnika v deželi. Knez Julijan ji je podelil visoko odlikovanje. Uvrstil jo je med plemstvo, ki je imelo pravico ukazovati. Storil je še več, sprejel jo je med člane knežjega dvora.

Na dvoru je nastalo zaradi tega mnogo nezadovoljstva. Dvorniki so zamerili knezu, češ, da se je prenaglil, a se mu niso upali oporekati. Knez je imel neomejeno pravico dajati naslove.

Vest o nepričakovanim imenovanju nove dvorne članice je med vsemi najbolj potrla gospo Matildo, ki je bila kneginji najzvestejša spremljevalka. Nekaj ji je reklo, da se bo na dvoru marsikaj spremenilo.

Kneginja je njeno nejevoljo hitro zapazila. Vprašala jo je kar naravnost: «Gospa grofica, povejte mi, kaj vam leži na srcu. Odkod izvira vaša nenavadna otožnost?»

Grofica Matilda in kneginja Ana sta bili skoro enake starosti. Vendar je bila kneginja videti mnogo starejša zaradi svoje bolehnosti. Sledovi njene nekdanje lepote so že silno obledeli. Lasje so ji že siveli. Njena zvesta družabnica pa je ostala v isti starosti izredno miada in cvetoča.

HMELJ. Zateško združenje hmeljarjev poroča, da se je po zadnjem padcu hmeljskih cen kupčija spet nekoliko izboljšala. V preteklem tednu so se cene gibale na žateškem trgu med 1250 do 1600 Kč in za izbrano blago do 1750 Kč.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5 %):

1 nizozemski goldinar za 23.02 do 23.13 Din;
1 nemška marka za 13.56 do 13.67 Din;
1 angleški funt šterling za 179 do 181 Din;
1 ameriški dolar za 35.42 do 35.70 Din;
100 francoskih frankov za 224 do 226 Din;
100 češkoslovaških kron za 170 do 171 Din;
100 italijanskih lir za 300 do 302 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klingeru po 9 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 262 do 266 Din.

Sejmi

29. januarja: Št. Jurij ob Taboru, Rajhenburg, Vinica, Litija;

30. januarja: Rakek;

1. februarja: Jurklošter, Črnomelj;
2. februarja: Spodnja Poljskava;
3. februarja: Lukovica, Loški potok, Krško, Trbovlje, Gornja Radgona, Sv. Jurij ob Ščavnici, Žužemberk, Šmarjeta v Slovenskih goricah, Sv. Jakob pri Kalobju.

Kratke vesti

— **Dvotedenski kmetijski tečaj v Križah pri Trziču.** V lepi gorenjski vasi Križah pri Trziču bo od 6. do 18. februarja dvotedenski kmetijski tečaj, ki ga priredi sresko načelstvo iz Kranja po nalogu banske uprave. Slovesna otvoritev bo 6. februarja ob 14. v stari šoli v Križah. Predavanja bodo vsak dan od 14. ure do večera. Tečaj bo velike važnosti za ves tržiški okoliš. K tečaju bodo imele pristop vse nad šestnajst let stare kmečke osebe obeh spolov. Prireditvi želimo obilo uspeha.

— **Podpore za pospeševanje rastlinske proizvodnje.** Na predlog kmetijskega ministristva je ministrski svet odredil, da se izplača banskim upravam v Ljubljani, Zagrebu, Splitu in Novem

čili kakor kremplji krvoločne zver; njeno oko je iskalo mesta, kam bi jih zasadila.

«Toda! Morilka se je ustrašila groznega dejanja. «Ako jo zadavim, ali bo potem pri kraju? Ali ne bo ponovno oživela? Vstala je celo iz groba... Niti strup ji ne škoduje...»

Zlobnici je omahnila roka. Globoko v njenem srcu je tičala še vedno neka ovira, ki je preprečila moralno dejanje. Ni imela dovolj poguma, da bi umorila nedolžno žrtev.

Morilka se je ponovno odločila. «Umreti mora! Zmagala je njena hudobnost.

Tedaj je spodaj na hodniku nekaj zaropotalo. Zločinka je vztrepetala. «Nekdo me zalezuje... Ako me najdejo tukaj, sem izgubljena...»

Plaho se je ozrla okrog sebe. Morilne misli so se nenadno razpršile. Pogledala je siroto z mrliškim obrazom. «Saj bo že tako kmalu izdihnila», se je veselila njene smrti. «Bune se ne bo vrnil tako kmalu iz ječe... Poginila bo od lakote in žeje...»

Ropot na hodniku se je zopet ponovil. Zlobnica je prevrnila vrte in vrgla kruh za omaro. Potem je odšla in zaklenila vrata. Tih kakor duh se je plazila po temnem hodniku.

Zunaj se je zavila v plašč in izgubila v temo.

Krivicica je podobna kričaču, ki tuli na vse grle, a pravica se pohlevno umakne v zatišje, kjer se miho joče.

Gospa ji na vprašanje ni odgovorila.

«Slutim, da mi nekaj prikrivate», je nadaljevala kneginja Ana. «Vem, da niste srečni v zakonu, pa o tem nobene besedice. Vse bolj me zanima vaša nenavadna pobitost.»

«Potrla me je nepričakovana novica», je priznala v zadregi.

«Kakšna?» Kneginja je bila nestrpno radovedna.

Grofica so oblike solza.

«Zahtevam, da mi takoj odkrijete svojo bolečino...»

«Mojemu bivanju na dvoru bije zadnja ura... Petrinje bom morala zapustiti...»

Kneginja se je vzravala: «Kaj vas je privedlo do tega sklepa? Zakaj se hočete posloviti?»

«Bolje je, da grem.»

«Pa brez povoda?» Kneginji se je tresla beseda. «Zakaj se hočete odstraniti?»

«Vaša milost, tega vam še ne morem razodeti.»

«Kdo vam brani, milostiva? Kaj vas ovira, da ne marate izdati svoje skrivnosti?»

«Zamera na najvišjem mestu...»

«Knez vam ne bo storil nobene krivice. Jamčim vam s častno besedo.»

«Ako zahtevate, se vam moram pokoriti.» Grofica je povedala plaho: «Nova dvornica pride na Petrinje...»

«In zaradi tega hočete oditi? Ali menite, da vas bo spodrinila na vašem mestu? Vaš strah je neuravičen.»

Matilda je molčala.

Sadu po 200.000 Din, v Banji Lukii, Sarajevu in Nišu po 250.000 Din, na Cetinju in v Skoplju pa po 300.000 Din podpore za pospeševanje rastlinske proizvodnje. Ta denar bodo banske uprave porabile za nabavo semen industrijskih rastlin, za drevesnice in razno kmetijsko orodje za skupno uporabo. Nabave bo moralo odobriti ministrstvo.

— **Devetmesečna tečaja za vinarstvo, kletarstvo in sadjarstvo** bosta na banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, in na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina Radenci, v času od 1. marca do 30. novembra letos. Na tečaja se sprejmejo dovolj razviti in zdravi mladeniči v starosti od 16 let naprej. Prednost za sprejem imajo sinovi kmečkih in viničarskih staršev. Gojenci dobe na zavodih prosto stanovanje, brezplačno oskrbo in mesečno podporo po 30 Din za nakup potrebnih učil in drugih malenkosti. Prošnje morajo biti svojočasno pisane in kolkovane s 5 Din. Prošnjam je priložiti: krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo, npravstveno izpričevalo, izjavo staršev (ali varuha), da pu-te svojega sina (ali varovanca) svojevoljno na tečaj (kolek 2 Din). Posamezne, pravilno opremljene prošnje je osebno izročiti upraviteljema zavodov ali odposlati na upraviteljstvo enega ali drugega zavoda najpozneje do 10. februarja.

Slabim.

Znanstveno je dokazano, da regulira ekstrakt iz življenjetvorne žleze zdrave in močne živali (Kalefluid), prihajajoč v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnovesča živčni sistem tako, da postane človek krepak, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno pošljemo detaljno literaturo. Zahtevajte jo pod naslovom: Miloš Marković, Beograd, Njeguševa 5. Kalefluid prodajajo lekarne in drogerije.

Odobrilo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pod S br 10.537/33.

— **Sporod kmetijskih radijskih predavanj v letošnji zimi:** Februa r a : 2. ob ¾8. Premiranje govedu v letošnji sezoni (inž. Beno Wenko); 2. ob 16. Sadjarstvo (Martin Humek); 4. ob ¾8. O gnojilih in gnojenju (inž. Jakob Turk); 4. ob 16. O konjereji v dravski banovini (dr. Franc Veble); 11. ob ¾8. Izboljševanje zemljišč (inženjer Alfonz Pirc); 11. ob 16. O gnojilih in gnojenju (inž. Jakob Turk); 18. ob ¾8. O pridelovanju travnih semen (inž. Vinko Sadar); 18. ob 6. Naj-

novije ugotovitve in odkritja v mlekarški tehniki (inž. Srečko Šabec); 25. ob ¾8. O našem žitu (inž. Bogdan Ferline); 25. ob 16. Izboljševanje zemljišč (inž. Alfonz Pirc).

DOMAČE NOVOSTI

* **Visoko poljsko odlikovanje ministra dr. Kramerja.** Predsednik poljske republike je odlikoval jugoslovenskega ministra g. dr. Alberta Kramerja z najvišjim poljskim redom «Polonia restituta» I. stopnje.

* **Posredovanje služb siromašni rudarski mladini.** Akcijski odbor za pomoč rudarjem v Ljubljani vrši res pravo samaritansko delo. Ne le, da zbira za naše bedne rudarske družine podporna sredstva, marveč tudi posreduje in oskrbuje naši ubogi rudarski mladini službe. Doslej je z uspehom posredoval v preko 30 primerih ter preskrbel mladim fantom in dekletom primerne službe in tudi učna mesta. Povsod so z našo rudarsko mladino zadovoljni, saj je mačljiva in ubogljiva, pa tudi razumna. Težave so edino v tem, ker primanjkuje zlasti dekletom potrebna primernejša obleka za službo, katere jim starši ne morejo nabaviti, osobito oni s številnejšimi družinami.

* **Kuhinja za brezposelne v Zagorju.** Na prizadevanje zagorske občine in drugih krajevnih činiteljev se je posrečilo pridobiti zadostna sredstva, s katerimi je bila te dni v Zagorju otvorjena kuhinja, kjer bodo dobivali brezposelni opoldne okusno in zadostno hrano. V to svrhu je bila preurejena delavnica g. Krbarja. Prvi dan je dobilo hrano okrog 50 brezposelnih. Število pa že narašča in bo kmalu doseglo 150, kolikor je določeno v načrtu. Vsi, ki prejemale hrano, izrekajo dobrotnikom najtoplejšo zahvalo.

* **Zmanjšan obrat hrastniške steklarne.** V steklarni delajo zdaj samo na peči na lonce in so zaposleni samo najstarejši steklarji, ki imajo velike družine. Več sto steklarjev pa je brez posla. Ker ni naročnikov za votlo steklo, izdelujejo zdaj na edini mali peči le predmete za razsvetljavo, kakor senčnike, razne krogle, tulpe in drugo iz opalnega stekla. Da bi se podjetje v večji meri moderniziralo, je v lanski jeseni podrlo srednjo banjo in zgradilo na njenem mestu moderno banjo za proizvodnjo kristalnega stekla. Podjetje Zedinjene tvornice stekla s sedežem v Zagrebu

Ali imate
lepe, bele
zobe?

Oni so najlepši
naravni nakit.

Naj Chlorodont skrbi za lepoto in zdravje Vaših zob. Če se zjutraj in zvečer uporablja

**zobna pasta
Chlorodont**

postanejo zobje sjajno beli in zobni emaji se ne pokvari.

Mala tuba Din. 8.-
Velika tuba Din. 13.-

je izdelovalo, odkar je ustavilo obrat v Zagorju, kristalno steklo v steklarni pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini. Nova peč banja je bila te dni v hrastniški steklarni dograjena in so jo takoj zakurili. Trajalo bo kake tri tedne, da bo suha in pripravna za topljenje mešanice za steklo. Žal, da je ta nova peč manjša od prejšnje banje in zaradi tega ne bodo mogli dobiti zaslužka vsi brezposelnj steklarji. Zato zlasti mlajši razmišljajo o tem, kam bi se mogli izseliti. Hrastniški steklarji so dobili te dni ponudbo iz Egipta, ker so se v Kairu razširile neke steklarne. Naši steklarji se za take ponudbe zelo zanimajo, radi bi pa izvedeli tudi za natančnejše delovne pogoje. Kakor vse kaže, bo odšlo v najkrajšem času v Egipt okrog trideset mlajših že izvežbanih steklarjev.

* **85. rojstni dan** je praznoval te dni v Št. Vidu pri Lukovici g. Franc Primec, davčni izvrševalec v pokoju. Primec je po rodu iz Sobrača pri Litiji. Kot mladenič je po vojaški službi služil pri orožnikih ter je l. 1881 dobil službo pri finančni upravi za Kranjsko kot davčni izvrševalec. Leta 1914. je bil po 41letnem službovanju upokojen. Kot crožnik je služboval v Bohinju, Radovljici,

«Pa kdo je ona gospa, katero je doletelo takšno odlikovanje?» je zanimalo kneginjo. «O tem me še niso obvestili»

«Slišali ste že o Gizeli, nečakinji graščaka Roberta, ki je nedavno podedovala ogromno premoženje...»

«Oho, zdaj vas razumem.» Kneginja se je očitajoče nasmehnila. «Vi je ne marate, novinke, ki je bila šele povišana v plemstvo! Take pomisleke morate zatreči. Moja želja je, da ostanete na dvoru. Čemu se razburjate zaradi takih malenkosti? Zakaj obupujete, ako vam mlada plemkinja ne ugaja?»

Obraz grofice je še vedno odevala senca. «Vaša milost ne ve, kaj še lahko nastane... Zato bom morala oditi...»

«Potrpite vsaj še nekaj časa», jo je zadrževala. «Saj veste, da vam zaupam.»

«Vašega zaupanja pač nisem vredna. Hudo mi bo oditi.»

«Nikar se ne ponižujte. Vaše zasluge so velike in jih znam ceniti. Počakajte, kaj nam prinese bodočnost. Prezira,ja se vam ni treba bati. Stari graščak Robert je bil sicer čuak, a ni silil v ospredje. Niti plemškega naslova ni maral, češ, da ga ni zaslužil. To čast je zdaj prejela njegova dedinja, zaradi česar je ne smemo zavidati.»

Grofici se je dozdevalo nekaj drugega, o čemer še ni smela govoriti. Plemenitost blage kneginje, ki ni nikogar brez povoda obsodila, ji je zapirala besedo.

Vstopila je služabnica in sporočila kneginji, da prihaja dvorni pribočnik. In že je stal na pragu grof Jerman, soprog gospe Matilde. Naznal jima je nepričakovane obiske.

Grof Jerman, dvorni pribočnik, je bil visok in raven kosveča — dyornik v pravem pomenu besede. Ves, kakršen je bil, je zrasel na dvoru v svoji službi. Zato mu je bilo tuje vse, kar je bilo zunaj dvora. Poznal je le svoje dolžnosti; vse drugo zanj ni imelo pomena.

«Knez vaju pričakuje», ju je obvestil kratko s službenim naglasom in odšel po običajnem poklonu. Sledil sta mu v sprejemno dvorano.

Knez Julijan je privedel Gizelo, novoimeno-vano plemkinjo, članico knežjega dvora in dedinjo grajskih zakladov. Okrog usten se mu je zibal nasmeh in ves se je tajal v blaženi sreči, ko je predstavil odlikovano krasotico kneginji, svoji soprogi.

Kneginja ji je pokazala vse vrline svoje plemenite duše Najprej jo je vprašala po Robertu, njenem umrlem stricu.

«Sladka mi je zavest, da sem stregla blagemu bolniku, ki je umrl v mojem naročju», je govorila z namišljenim občutkom. «Nikdar ne bom pozabila njegovih poslednjih trenutkov.»

«Stric vas je silno ljubil», je nadaljevala kneginja. «Obilna dediščina to spričuje...»

«Kot edinemu otroku svojega brata mi je posvetil vso ljubezen.» Zvičajnica je umolknila.

Njen pogled se je srečal z grofico Matildo, ki je stala zadaj za kneginjo. V njem se je temnilo preziranje.

«Zdaj ste najbogatejša graščakinja v kneževini», jo je slavila prijazna kneginja. «Sprejmite moje čestitke in želje, da bi bili popolnoma srečni v svojem neprecenljivem bogastvu.»

To je izrekla ter ji stisnila desnico.

Knez jo je koval v zvezde: «Nova članica našega dvora vsebuje tri žlanične bisere: mladost, bogastvo in lepoto. Robovje je slavno v domači zgodovini; odpira se vam zlata bodočnost.»

Prevzetnica se mu je hvaležno priklonila. Iz oči ji je šinila preudarna zapeljivost. Skrivaj je opazovala grofico, katero je zadela njena pohvala kakor puščica. Nesramnica se je bližala novi zmagi.

Nato se je priklonila kneginji z besedami: «Potrudila se bom, da bom vaši knežji milosti vedno zvesta služabnica.»

«Vaše opravilo ne bo preveč naporno», jo omenila kneginja. «Grofica Matilda vas bo natančno poučila.»

Grofica je stopila pred kreza in rekla: «Vaši visokosti javim, da bom izstopila iz dvorne službe. Prosim, sprejmite mojo odpoved...»

«Kadar boste svoj izstop zadostno utemeljili, tedaj vas bom razrešil dolžnosti», je knez zavrnil njeno željo.

(Dalje prihodnjič.)

Kranju, Skofji Loki in na Bledu, kot davčni izvrševalec pa v Kranju, Idriji, Ribnici in Kočevju. Kljub starosti je še krepak. Alkoholnih pijač ne uživa in tudi ne kadi. Bodi črsti korenini naklonjenih še mnogo srečnih let!

* **Trentarsko planino so kupili Italijani.** Upravičenci iz Kranjske gore, Gozda in Podkorena so imeli onkraj italijanske meje v Trenti planine, kamor so v poletnem času gonili živino na pašo. Zdaj so te planine kupili Italijani in plačali. Tega denarja ni malo. Zdaj je pa med upravičenci nekoliko prerekanja. Nekateri pravijo, da bi se kupilo za denar kaj splošno koristnega, drugi pa hočejo, da se denar po pravičnem ključu razdeli. Ti zadnji so že zmagali v Kranjski gori in v Gozdu. Podkorenčani pa so se neznankako odločili v zadevi v nedeljo.

* **Zadrževanje mezd je nekaznovana poneverba.** Rudnikom, ki že mesece in leta dolgujejo svojim delavcem krvavo zaslužene mezde, se je sedaj priključil še rudnik Bogovina v boljevskem srezu. K sreskemu načelstvu v Boljevac-Timočki je prišlo več rudarjev, ki so javili, da jim bogovjnsko podjetje že dve leti dolguje zaslužke in da so morali sestradani in obupani delavci zaradi tega pustiti delo. Na sresko načelstvo pa se je obrnilo tudi vodstvo rudnika in prosilo za posredovanje, ker so delavci začeli stavkati in ker baje tudi nočejo opravljati varnostnega dela pri vodovodnih in drugih napravah v jamah. Zastopniki sreskega načelstva, ki so obiskali rudnik, so ugotovili, da delavci še skrbijo za vse varnostne naprave. Seveda so tudi oni delavci, ki so še ostali v jamah, izjavili, da bodo opravljali varnostno službo le še kratek čas, in sicer s pogojem, če jim bodo izplačani pridržani zaslužki. Zastoj pač niso dolžni skrbeti za podjetje. Rudnik Bogovina je imel zaposlenih okrog 600 rudarjev. Rudnik Jerina pri Pirotu dolguje delavcem, kakor znano, preko 800.000 Din. Praksa pridržavanja zasluženih mezd pa je uvedena tudi pri rudniku Jarandolu, kakor je razvidno iz nedavne, raškemu sreskemu načelstvu predložene rudarske pritožbe. Tako je še pri raznih drugih podjetjih. Rudarji, ki ne dobijo izplačanih svojih zaslužkov, so čisto izčrpani telesno in duševno. Maslo živeža sicer dobijo iz rudniških skladišč na račun svojih zaslužkov, ponekod po pretiranih cenah, nekaj pa priberačijo od okoliških kmetov, ki tudi sami živijo v največjih stiskah. Koliko žaloiger je že povzročila ta obupna beda v delavskih družinah, ni znano, ker se o pridržavanju zaslužkov izve šele tedaj, kadar oškodovani rudarji napravijo daljno pot do sreskih načelstev, do Delavske zbornice in celo do ministrstva v Beogradu, kjer poročajo o krivicah. Pridržavanje delavskih zaslužkov ima hujše posledice kakor vsaka poneverba, ki se lahko zagreši v javni zasebni službi. Najhujše pa je to, da se niti ne smatra za zločin poneverbe.

* **Rudarje odpustčajo.** V državnem rudniku v Kreki so zaprli stari rov Posavina in zato bo odpuščenih 150 rudarjev. 35 rudarjev dobi trimesečni neplačani dopust, ostalih 115 pa mislijo za stalno odpustiti.

* **Predhodniki hudih pljučnih obolenj utegnejo postati kašelj in motnje pri dihanju,** če se zanemarjajo. Prehlad se čisto pogosto pojavi poleg kašlja in v drugih pojavih, kakor so hripavost, težkoče pri dihanju, bolečine v vratu, psih, ledjih in ramenih. Pri slabotnih osebah in otrocih morejo imeti taki pojavi zelo slabe posledice, če se pravočasno ne prepreči poslabšanje. Zato store dobro vsi tisti, ki se zavarujejo z uporabo pravega zagorskega soka «Else» za prsi in zoper kašelj lekarnarja Fellerja, 2 steklenici 50 Din, 4 steklenice 92 Din z omotom in poštino vred. Razpošilja ga lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).

* **Hrib se podira.** Ni še dolgo, ko se je poročalo, da se je iz graščinskega hriba grofa Herbersteina v Ptujju odtrgala velika skala, iz katere so dobili 40 kubičnih metrov materiala. Ze takrat so opozorili na nevarnost, da se lahko odtrga še druga skala. Česar so se bali, se je tudi zgodilo: odtrgali sta se zdaj še dve skali, mnogo

večji kakor zadnjič. Prva skala se je zavalila v dolino ponoči na 20. t. m., druga pa tega dne dopoldne. Lavina je napravila občutno škodo posestniku, sodnemu kanclistu g. Pinterju. Skala je obstala tik ob strehi hiše in poškodovala ostrešje, na drugi strani pa tudi klet, ker se je tam podrl oporni zid. Da so se začele valiti take lavine v dolino, je po sodbi strokovnjakov glavna krivda v tem, ker se je pustilo na hribu rasti drevje, katerega korenine so skozi stoletja prodrle v skalne razpokane, ki so vedno bolj popuščale. Izdatne padavine v zadnjem času so katastrofo pospešile. Potrebno je, da se tam teren pregleda po strokovnjakih in da se store potrebni ukrepi.

* **«Mojski izpit.»** Pod tem nastovom je izšla knjiga kot priročnik kandidatom za mojstrske izpite iz obrtne zakonodaje, trgovinstva in državnostva. Knjigo je priredil Janko Traven, ki je razdelil snov v skraćeni obliki tako, da je pregledna, toda nudi kljub temu vso stvarino, ki jo mora danes obvladati vsak kandidat za mojstrski izpit. Knjiga obsega 250 strani in stane 30 Din, kar za tako obsežno knjigo ni mnogo. Kdor poš je denar naprej, prejme knjigo poštine prosto. Kdor naroči in plača deset izvodov, dobi enega povrh. «Ljubljanska založba», Ljubljana, Področnik V/40.

Plačajte naročnino v začetku leta,

in sicer za vse ali vsaj za pol leta. Tako boste imeli eno skrb manj in uprava lista Vas ne bo nadlegovala s položnicami in opomini. Vplačane položnice shranjujte, da boste vedeli, kdaj Vam poteče naročnina, katero potem takoj obnovite, da Vam uprava ne bo časopisa ustavila. Pri tej priliki uporabite položnico, ki jo imate od poprej doma, ali pa zahtevajte novo od uprave.

Prav tako prosimo naročnike v tujini, da naročnino pravočasno obnavljajo. Najlaže se denar nakaže po mednarodni poštini nakaznici. Znesek se mora napisati v dinarjih, ki ga na pošti preračunajo v tujo valuto. Naročniki v Franciji, Belgiji in na Holandskem pa se radi poslužujejo tudi banke Baruch v Parizu, ki daje oglase v naš list.

Opozarjamo, da morajo ta in drugi mesec biti plačani tudi vsi zaostanki iz preteklega leta, ker bomo sicer primorani, jih izterjati z opominskimi in poštnimi stroški vred po poštnem slu.

Kdor ljubi «Domovino», plačuje tudi redno naročnino.

Uprava „Domovine“.

* **Nenadna smrt.** Vratar v predilnici v Tržiču gosp. Jože Rus je šel predzadnji ponedeljek po opravkih v tržički grad k svojemu gospodarju. Vračajoč se, je začutil trenutno slabost, zato je stopil v svoje stanovanje na Ljubeljski cesti in sédel v kuhinji za mizo. Ker očitno ni hotel biti moten po raznih obiskih brezposelnih, je zapahnil kuhinjska vrata. Ko se je vrnila žena iz tovarne, ni mogla v stanovanje. Na njeno trkanje ni nihče odprl. S silo so morali odpreti vrata in na največje začudenje so našli za mizo g. Rusa mrtvega. Zadel ga je kap. Pokojnika so pokopali ob veliki udeležbi tržičkega delavstva in nameščentva. Rajniki, ki je bil povsod zaradi svoje veselosti in šegavosti zelo priljubljen, zapušča odraslo hčerko, ki je poročena na Dunaju, sina pa mu je vzela svetovna vojna. Zalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

* **Smrtna nesreča.** V okolici Prevalj se je pri sekanju dreves mogočna smreka zrušila na 20letnega hlapca Franca Osarja in ga ubila.

* **Strašna smrt mladega delavca.** Fo je strojnik trboveljskega rudnika France Gačnik nedavno zjutraj odhajal v službo na Plesko, si je

izkušal skrajšati pot na ta način, da je skočil na mimo vozeči voziček žične železnice, ki pa je bil napolnjen do vrha. Vožnje z vozički žične železnice so pri rudniku strogo prepovedane. Voziček je moral mimo menjalne naprave, nesrečni Gačnik pa je na to ali pozabil ali pa je mislil še pred napravo skočiti z vozička. Ko je voziček zavozil skozi menjalno napravo, je bil Gačnik še na njem in v trenutku ga je naravnost strlo. Ko je prišel voziček na cilj, je padel nesrečnik z njega popolnoma razmesarjen. France Gačnik še ni dopolnil 30 let. Zapustil je mlado ženo in nekaj mesecev starega otročička. Tudi NSZ, kateri je bil tajnik, je zadel z njegovo smrtjo hud udarec, saj je bil njen najmarljivejši sodelavec. Mlademu voditelju narodnega delavstva bodi ohranjen časten spomin, hudo prizadeti družini pa izrazimo globoko sožalje.

* **Električna žica je ubila konja.** Nedavno je bil v Ptujju velik snežni metež in se je več električnih žic odtrgalo. Proti večeru se je vračal iz Ptujja domov posestnik Janez Horvat iz Dobrave z dvovpreznim vozom. V Rogoznici, v bližini parne Vindiševe žage se je pa levi konj dotaknil pretrgane električne žice in ga je elektirični tok na mestu ubil. Drugi konj pa je dobil le majhne poškodbe, medtem ko se posestniku samemu ni nič dogodilo.

* **Davica v okolici Moravč.** Pri Sv. Križu pri Moravčah se je v preteklem tednu pojavilo več primerov davice, ki se polagoma širi tudi proti Javorščici in Veliki vasi. En primer je že zabeležen v Podbrdu, neposredni bližini Moravč. Prebivalstvo se boji, da bo epidemija zavzela večji obseg.

* **Divji petelin pod kozolecem.** Te dni so našli pod nekim kozolecem na Babnem pri Celju lepega divjega petelina, ki se je bil mirno pridružil kokošim. Očitno sta ga prignala h kokošim mrz in glad. Ljudje so redkega gosta po kratkem boju ujeli živega in ga izročili celjskemu lovcu.

* **Zaradi očitkov v vodo.** Ni še pozabljena žaloga mladega očeta Rajha iz Sela pri Žirovnici, ki je lani utonil pri kopanju v jezu. Ze je zahteval novo žrtev. Komaj 27letni Ivan Vovk iz Žirovnice se je doma sprl zaradi očitkov. To ga je tako razburilo, da je pohitel naravnost proti jezu in skočil v vodo. Ljudje, ki so mladeničevo obupno dejanje opazili, so hitro hoteli pomagati, a je bilo že prepozno. Mrtvega so potegnili iz ledene vode in ga prepeljali domov. Na zadnji poti so pokojnika, ki je bil član več narodnih društev, spremljali poleg številnega občinstva tudi Školi. Ko so ob grobu zapeli žalostinko, se je poslovil od pokojnika v imenu žirovniškega Sokola brat Mokorelj. Za tem so pevci zapeli še eno žalostinko in je govoril poslovilne besede še g. Kozamernik z Javornika v imenu raznih narodnih organizacij. Bodi pokojniku lahka domača zemlja!

* **Na progi je čakala smrt.** V eni zadnjih noči je prihital na železniško postajo v Mariboru neki dečko in povedal, da leži nedaleč proč na tračnicah neka ženska. Uradniki so odhiteli na označeno mesto ter našli neznano ženo, vso izčrpano in razčapano. Na progi je čakala smrti pod kolesi nočnega vlaka, ki bi moral privoziti iz Maribora. Ženo so prevzeli vrli tezenski orožniki ter ji oskrbeli na svoji postaji toplo večerjo in prenočišče. Nazadnje so pa zbrali med seboj nekaj denarja, da so ji omogočili pot do Pragerskega. Kot vzrok obupnega dejanja je navajala, da je služila nad deset let pri nekem posestniku, ki jo je pa sedaj spodil, pa ji ni dal ne potrdila v knjižici o službi, ne denarja in ne dostojne obleke. Tavalala je okrog, dokler je niso zapustile moči. V skrajnem obupu je legla na tračnice ter čakala smrti. Na podlagi njenih izpovedb so uvedli orožniki poizvedbe o dotičnem službodajalcu.

* **Požar zaradi neprevidnosti.** Dne 1. t. m. zvečer je nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika in gostilničarja Jakoba Beraniča v Spodnjih Jablanah. Ogenj je objel tesen skedenj, zidane hleve za govejo živino in svinjake ter je vse uničil do tal. V skednju je zgorelo nekaj vozov, poljsko orodje in 30 metrskih stotov sena, v hlevu pa so postali žrtev plamenov en konj,

12 kokoši in nekaj lesa. Sumi se, da je ogenj nastal zaradi neprevidnega ravnanja s svetilko pri krmiljenju živine, ker je začelo goreti po dosedanjih ugotovitvah v hlevu. Zlobna roka je izključena. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Dragonje vasi-Mihovec, ki so s pomočjo gasilnega društva iz Cirkove ogenj hitro omejili ter preprečili še večjo nesrečo.

* **Zaradi odpusta iz službe prostovoljno v smrt.** Nedavno so našli v stanovanju v Slovenski ulici v Mariboru obešenega 60letnega prevoznika pošte Mihaela Satlerja. Nesrečni mož je bil pred kratkim odpuščen iz službe in ga je to tako potrl, da je šel prostovoljno v smrt.

* **Strašna smrt pod vlakom.** V ponedeljek popoldne je povozil brzi vlak Trst—Dunaj nad vasjo Bregom pri Borovnici 65letno Telbanovo mater. Kolesa stroja so ji odrezala obe nogi in jo strašno razmesarila. Ljudje, ki so se takoj po nesreči na progi zbrali, sprva niti vedeli niso, kdo je ponesrečenka, ker je bila tako strašno razmesarjena. Ugibali so, da je najbrž neka ženska, ki jo je večkrat vrgla božjast. Tedaj pa je nekdo iz gruče zaklical, da je ponesrečenka Telbanova mati. Navzočna poročena hči Marjana je vsa v obupu zavpila in omedlela. Strašna nesreča se je pripetila po nesrečnem naključju. Pokojna Neža je hotela obiskati v pol ure oddaljeni vasi Goričici svojega 98letnega očeta. Da bi si skrajšala pot, je šla namesto po cesti kar naravnost po železniški progi. Brzi vlak je pridrvel od zadaj izza ovinka in jo podrl. Pokojna žena zapuščena štiri poročene hčere in sina Janeza, ki je na domu. Blagi ženi mir in pokoj!

* **Smrt pri podiranju drevja.** V petek popoldne je posestnik Blaž Hribnik iz Podvrha pri Braslovčah podiral drevo. Ko pa je drevo padalo, ga je veja tako močno udarila po senu, da mu je zadala smrtni udarec. Mož se je mitev zgrudil na tla. Pred enim letom je na prav tak način umrl njegov brat Vincencij. Na žalosten način je umrl tudi njegov brat Anton.

* **Ponarejeni 50dinarski kovanci.** V petek popoldne se je pojavila v Moravčah neka precej velika ženska srednjih let s kolesom. Stopila je v Urbanijevo trafiklo, kupila za nekaj dinarjev cigarete in plačala s 50dinarskim kovancem. Ko je neznanka odšla, je gospa Urbanijeva opazila, da je kovanec ponarejen. Nesla ga je takoj na orožniško postajo. G. komandir je uvedel poizvedovanje za neznanu žensko, ki se je baje odpeljala proti Krašnji v Črni graben. Kovanec je precej dobro ponarejen. Ljudje se opozarjajo, naj bodo pri sprejemanju 50dinarskih kovancev pazljivi.

* **Nevaren vlomilec.** Martin Mlakar, doma iz Skorbe, je bil pred dnevi izsleden v Ptujju. Na policiji so ugotovili, da je že dalje časa zasledovan po policijskem dnevniku zaradi raznih vlovov. Osumljen je tudi, da je sodeloval pri raznih vlemih skupno z vlomilcem Lamprehtom, ki je v ljubljanskih zaporih. Mlakar je bil prepeljan v Ljubljano.

* **K umoru v Brebrovniku,** ki je razburil vso okolico, pripominjamo, da je eden morilcev starega Balaziča, Janez Bohinec, tudi oškodoval svojega gospodarja pri Mali Nečelji, kjer je nekaj mesecev viničaril. Gospodar si je na jesen kupil konja in ga pustil v oskrbi svojega viničarja. Ta pa je proti božiču konja zaklal, meso nasolil in vložil v kis, potem pa ga za praznike prodajal kot meso divjačine. Od izkupička je gospodar rešil še samo kakih 150 dinarjev. Bohinec je poneveril razen tega tudi nekaj žganja.

* **Z nožem v vrat.** Jože Štifter, 34letni delavec od Sv. Ane pri Trzihu, je bil v veseli družbi v neki gostilni. Pa so se hudi vinski bratci sprli in iz prepira se je razvil običajen pretep, med katerim je nekdo Štifterja sunil z nožem v vrat in desno roko. Nevarno poškodovanega delavca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

* **Zet je ubil tasta.** Velika Lašina je majhna vas v občini Palovičah. V tej vasi je gospodaril posestnik France Preskar, ki je prišel leta 1928. k hiši. Njemu je izročil Matevž Podbevšek posestvo, izgovoril si je pa v hiši kot, 2000 Din in

nekaj priboljškov. Paloviče so najsiromašnejša občina v kamniškem srezu. Tudi Preskar je prav trdo izhajal. S težavo je prihranjeval toliko denarja, da ga je dajal tASTU, kakor sta imela dogovorjeno po pogodbi, ki je bila sklenjena še v boljših časih. Toda stari Matija Podbevšek je zahteval to, kar si je bil izgovoril, in neprestano terjal zeta. Zaradi tega so nastale v hiši neznosne razmere in te dni je prenapeta struna počila. Po zajtrku sta se zet in tasta sprla, med preprirom je pa zet pograbil težak predmet ter udaril tasta po glavi, da se je takoj zgrudil in z razbito lobanjo obležal mrtev. Po zločinu se je France Preskar še istega dne javil orožnikom v Smarinem v Tuhinjski dolini.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 28. januarja do 4. februarja.

Nedelja, 28. januarja: 7.30: O zidavi jam za kisanje krme (inž. Sadar Vinko); 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Pustišek Ivko); 9.00: versko predavanje (dr. Opeka Mihael); 9.30: mešan oktet bo pel božične pesmi; 10.00: O pomenu dvojčkov in sorodniška manjvrednost (dr. Škerl Božo); 10.30: slovenske narodne pesmi v duetu s spremljevanjem harmonike (Sokova in Jelačin); 11.15: slovensko glasbo bo izvajal radijski orkester; 12.00: čas, ruski instrumentalni in vokalni reproducirani koncert; 16.00: Smernice za ureditev in vodstvo naših kmetij (inž. Petkovšek); 16.30: «Dover Calais», veseloigra (Šentjakovski oder); 17.30: reproducirani valčki; 20.00: prenos operete iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

Ponedeljek, 29. januarja: 12.15: Veselih nog naokrog (reproducirani plesi); 12.45: poročila; 13.00: čas, operetna reproducirana glasba; 18.00: gosposlinska ura: Prehrana delovnega človeka (Šantičeva); 18.30: Električna hišna instalacija (inž. Mattanovich); 19.00: poročila za tujino: slovenska pesem (Klub esperantistov); 20.00: ura slovenske moderne glasbe: samospeli Šuštarjeve, vokalni koncert Derinote, vmes klavir solo (Vodušek); 21.15: citre in kitara (brata Ahačiča); 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

Torek, 30. januarja: 12.15: slovenske narodne pesmi (samospeli in dueti) v reproducirani glasbi; 12.45: poročila; 13.00: čas, cigani svirajo v reproducirani glasbi; 18.00: otroški kotiček (Manca Komanova); 18.30: glasbene slike v reproducirani glasbi; 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: Potovanje po Južni Srbiji (profesor Jeras); 20.00: glasbeno predavanje, ilustrirano s ploščami (dr. Dolinar); 20.30: radijski orkester; 21.15: Narodne pesmi v vprašanih in odgovorih; 22.00: čas, poročila; 22.30: angleške pesmi.

Sreda, 31. januarja: 12.15: violinski solistični koncerti na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: instrumentalna operna glasba (plošče); 18.00: komorna glasba, radijski kvintet; 18.30: radijski orkester; 19.00: O narodni vzgoji (dr. Gogala Stanko); 19.30: literarna ura: Ob 100letnici Prešernovega sonetnega venca (Vera Dostalova); 20.00: vokalni koncert ge. Zlate Gjungenčeve; 20.30: vokalni koncert «Ljubljanskega Zvona»; 21.30: Dolinškov šramelkvartet; 22.15: čas, poročila, plošče.

Četrtek, 1. februarja: 12.15: operni solisti na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproducirani orgelski koncert; 18.00: predavanje za kmečke gospodinje (Humekova Štefanija); 18.30: srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.00: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.30: plošče po željah; 20.00 prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

Petek, 2. februarja: 7.30: Premiranje govedi v letošnji sezoni (inž. Wenko Beno); 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Pustišek Ivko); 9.00: versko predavanje; 9.30: verska glasba na ploščah; 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: radijski orkester; 12.00: čas, valčki in šlagerji v reproducirani glasbi; 16.00: Sadjarstvo (Humek Martin); 16.30: Šentjakovski pevski zbor, vmes Magistrov šrameltrio; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, reproducirana koračnica.

Sobota, 3. februarja: 9.00: šolski radio: Strossmajerjeva proslava; 12.15: češka in rumunska reproducirana glasba; 12.45: poročila; 13.00: čas, hrvatski kvarteti in oktetni v reproducirani glasbi; 18.00: Stanje avtomobilskih cest; 18.10: zabavno predavanje (Viktor Pirnat); 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: radijski orkester; 20.30: samospeli ge. Frankovske-Vukove; 21.00: «Prodana nevesta» (Smetana) v reproducirani glasbi, v odmoru čas in poročila.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

GIBANJE JNS V ŠMARSKEM SREZU.

Šmarje pri Jelšah, januarja.

V nedeljo 7. t. m. je občinska organizacija JNS pri Sv. Petru pod Svetimigorami po prvi maši sklicala zborovanje v šoli, kjer se je zbralo veliko število občanov obojega spola. Izvršil se je najprej občni zbor občinske organizacije s poročili tajnika in blagajnika o poslovanju v minilem letu ter je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom posestnika g. Franceta Gabrona. Tajništvo je prevzel novi šolski upravitelj g. Anton Robič.

Po izvršenem občnem zboru je podal daljše poročilo o političnem in gospodarskem položaju, zlasti tudi o delu v narodni skupščini in o novih zakonskih predlogih, narodni poslanec g. Vekoslav Spindler, čigar izvajanjem so zborovalci ves čas z vidnim zanimanjem sledili ter mu na predlog profesorja g. dr. Degena izrekli zahvalo in zaupanje. Sprejeta pa je bila tudi resolucija glede zemljarine, glede omiljenja davčne prakse in glede šolskega zakona, ki zahteva obisk osnovne šole skoro do 16. leta.

V nedeljo 14. t. m. je imel narodni poslanec g. Spindler popoldne zbor v šoli na Planini. Ta občina je bila delno šele nedavno priključena njegovemu srezu in je kot zastopnik te občine zboroval tamkaj prvič. Pod vodstvom gospoda župana in drugih uglednih mož iz nove velike občine Planine se je zbralo tudi tu okrog 150 zborovalcev, ki so prav tako z velikim zanimanjem skoro poldrugo uro poslušali poslančevo poročilo, iznesli tudi razne svoje želje, zlasti glede davčne prakse, sprejeli resolucije glede zemljarine in šolskega obiska ter izrekli svojemu poslancu zahvalo in zaupanje.

Popoldne tega dne se je v šoli v Zagorju zbralo okrog 80 občanov obojega spola in je tudi tam podal gospod narodni poslanec svoje poročilo.

V nedeljo zjutraj po rani maši se je vršilo v šoli pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini veliko zborovanje JNS za občino okolice Rogaske Slatine, katerega pa so se udeležili tudi zastopniki občine zdravilišča Rogaske Slatine. Največji razred šole je bil nabito poln zborovalcev. Po pozdravnem nagovoru, ki ga je v imenu občinskega odbora izrekel šolski upravitelj g. Miloš Vèrk, je narodni poslanec g. Vekoslav Spindler v poldrugournem govoru podal poročilo o davčnih, gospodarskih in drugih vprašanih in o razvoju naše državne politike na znotraj in na zunanaj. Sledila je stvarna razprava, v kateri so zborovalci iznašali podatke o nepopolnih določbah davčnega zakona in zadevnih pravilnikov, ki hudo prizadevajo našega kmeta in malega obrtnika. Zlasti se je poudarjala tudi nujna potreba preklasifikacije zemljišč in znižanja podlage za odmero zemljarine, ki je glede na današnji položaj našega kmetijskega gospodarstva previsoka.

Nato se je izvršila ustanovitev nove občinske organizacije JNS za okoliško občino v smislu novega pravilnika stranke, ki zahteva za vsako politično občino samostojno občinsko organizacijo. Predsednik dosedanje skupne organizacije za zdravilišče in okolico g. dr. Kolterer je novo posestrimo pozdravil s toplimi besedami. V odbor nove organizacije so bili soglasno izvoljeni najuglednejši moške iz vse občine.

Z zahvalo vsem udeležencem in zlasti g. narodnemu poslancu je g. Verk zaključil lepo uspelo zborovanje po triurnem poteku. Nato je g. narodni poslanec še sprejemal razne želje in pritožbe.

Popoldne se je v šoli v **Zetalah** vršilo enako veliko zborovanje občinske organizacije JNS za to novo občino pod vodstvom g. Svenška. Tudi tu je bil največji šolski razred natlačeno poln in so zborovalci z napeto pozornostjo sledili izvajanjem narodnega poslanca g. Spindlerja. Tudi tu je sledila obsežna razprava o najrazličnejših vprašanih davčnih predpisov in davčne prakse, prodaje drage tuje soli, šolskega obiska preko dovršenega 14. leta. Prebivalci te občine so med najsiromašnejšimi v vsem srezu. Pred dvema letoma jim je vse uničila strašna suša in delno tudi toča, lani pa spet večkratna toča, tako da danes skoro 30 odstotkov te občine dobesedno strada in je pomoč v obliki živil in zaposlitve nujna.

Se je razprava o vseh teh vprašanih zavlekla pozno na večer, je bil občni zbor občinske organizacije JNS odgoden do prihodnje nedelje.

Z zahvalo zborovalcem in g. narodnemu poslancu je bilo zborovanje zaključeno. Tudi tu je g. narodni poslanec še po zborovanju sprejemal pritožbe in želje posameznikov. Mnogi so poslali svoje želje po tretjih osebah, ker niso kljub najboljši volji mogli osebno priti zaradi pomanjkanja potrebne obutve in obleke.

NAŠI NA TUJEM

NOVICE IZ ZEDINJENIH DRŽAV.

Cleveland, januarja.

Med zadnjimi žrtvami, ki jih je zahteval avtomobilski promet v preteklem letu v Clevelandu, je bila 30letna Roza Novakova. Ko je šla čez neko križišče, je pridrvel avtomobil in se s takšno silo zaletel vanjo, da je obležala mrtva. Pokojnica je zapustila moža in sedenletnega sinčka, za njo pa žalujejo tudi mati, dva brata in dve sestri. Brezobzirnega avtomobilista je policija zaprla.

Na novega leta dan se je pa v Detroitu smrtno ponesrežil Matija Praznik. Vračal se je z družino zjutraj domov, na križišču neke ulice ga je pa prav tako podrl neznan avtomobilist. Hudo poškodovanega Praznika so prepeljali v bolnišnico, kjer je pa kmalu umrl za poškodbami. Pokojnik je štel okrog 50 let. Doma je bil z Iga pri Ljubljani. Zapustil je ženo in tri poročene hčerke.

V Tamaracku se je peljal delavec Matija Čop na velikem tovornem avtomobilu na delo. V avtomobil se je zaletel drug tovorni avtomobil s tako silo, da je Čop odletel in dobil hude notranje poškodbe in si tudi zlomil roko. Prepeljali so ga v bolnišnico v Calumetu, kjer je pa naslednjega dne umrl. Za pokojnim mladeničem, ki je štel 20 let, žalujejo poleg staršev tudi štiri sestre in brat.

V Clevelandu je umrl 43letni Alojzij Hrovatin, ki za njim žalujeta dva brata. V Ameriki je bival 20 let. Doma je bil iz vasi Kleka pri Št. Petru, župnija Slavina na Notranjskem.

Na novega leta dan je po kratki bolezni umrl Tomaž Zabajak. Pokojnik je bil doma s Studenca pri Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko pred 28 leti.

Po dolgi bolezni je v Clevelandu preminila Marija Pušičeva, doma iz Dvora pri Krškem, odkoder je prišla v Ameriko pred 26 leti. Štela je 73 let.

Na božični dan je umrla v Milwaukeeju Ivana Pugljeva, stara 40 let. Pred tremi leti ji je umrl najstarejši sin France, za katerim je zelo žalovala in kar je tudi pospešilo njeno prezgodnjo smrt. Zapustila je tri sinove in dve hčeri.

V kraju Wenatcheju je umrl 79letni Anton Palkovič, doma s Štajerskega. Pokojnik je zapustil precej denarja.

V clevelandski bolnišnici je umrl Martin Škrbina, star 69 let. Pokojnik je bil vdovec in eden prvih tamošnjih pionirjev. Doma je bil z Brega pri Krškem.

Dne 3. t. m. je po dolgi bolezni v Clevelandu umrla na svojem domu Marija Intiharjeva, rojena Popitova. Pokojnica je štela 50 let. Doma je bila iz vasi Otave pri Cerknici, odkoder je prišla v Ameriko pred 32 leti.

V Johnstownu je umrla Marija Jenčeva, rojena Selanova, doma iz Ivanjega sela pri Rakeku. Zapustila je moža, štiri hčerke in dva sina.

V Pittsburgu je legel k večnemu počitku Jože Petrič, doma s Planine pri Vipavi. Bolehal je že delj časa za rakom. Zapustil je ženo in tri otroke, v stari domovini pa očeta in brata.

V Chicagu je umrl dobro znani rojak Lovrenc Gotrič, ki ga je zadela srčna kap v 47. letu starosti. Pokojnik je bil doma iz Selc nad Škofjo Loko. Zapustil je ženo, tri sinove in hčerko. V istem kraju so pokopali tudi Janeza Pogačnika, ki je podlegel pljučnici. Pokojnik je štel 45 let. Doma je bil iz škofjeloške okolice. Zapustil je ženo in hčerko.

Iz Selm-Beifanga (Nemčija) nam pišejo: Tu smo skoraj vsi rojaki brezposelni. Živimo od občinske podpore in nekateri od svoje male pokojnine. Obetajo pa nam boljše čase. — Tudi mi smo praznovali 3. decembra 15letnico uedinjenja Jugoslovenov. Lepe nagovore so imeli oba predsednika in tajnik društva. Pri tej priliki smo tudi naglašali pristrane odnose, ki vladajo med našo domovino Jugoslavijo in državo, katere gostoljubnost uživamo. — Obdarovanje otrok smo imeli 24. decembra. Bilo je obdarovanih 14 otrok. Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so nam pripomogli k obdarovanju, posebno predsedniku zveze g. Pavlu Bolhi. — Vsem čitateljem «Domovine» želimo srečno novo leto!

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vsi vsi bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064 64, Bruxelles; Francija: št. 1117 94, Paris; Holandija: št. 1458 66; Nid. Nizozemci: Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Pikantni telečji zrezki. Telečje meso od stegna zreži na prst debele zrezke, jih potolci in osoli. Pripravi takle nadev: Tri sardele očisti in jih drobno sesekljaj; prav tako sesekljaj eno čebulo in žlico zelenega peteršilja. Žlico sirovega masla raztopi v kozici, primešaj sardele, čebulo in peteršilj. S tem nadevom namaži zrezke. Ta količina nadeva je za pol kile mesa. V kozici razbela žlico masti in položi zrezke v kozico drugega poleg drugega, in sicer tako, da ostane nadev zgoraj. Zdaj duši zrezke do meakega; ko se je meso že speklo, postalo mehko ter dobilo rumenkasto barvo, previdno prlvzdigni zrezke in zlij na dno kozice dve žlici kisle smetane, po zrezkih pa potresi dve žlici nastrganega bohinskega sira in postavi kozico malo v pečico, da vse skupaj porumeni. Zraven lahko daš dušen riž, krompirjev piré in pa solato ali brusnice.

Telečja prsa z jurčki. Telečja prsa osoli, poprej pa odstrani kosti (rebra) in pusti nekaj časa stati. Medtem duši dve pesti suhih jurčkov, katere najprej popari, ocedi in nato drobno sesekljaj ter daš na mast, da se dušijo kake pol ure z malo čebule in zrezanim zelenim peteršiljem. Jurčki naj bodo precej gosti. Ko so jurčki gotovi, nadevaj še tople v telečja prsa, nato pa meso

sešij z nitjo. Malo slanine, zrezane seveda, in malo masti razbela, na vročo mast deni malo zrezane čebule, korenčka in zelene. Vse na drobno zreži. Na vse to pa položi telečja prsa, peci v pečici ter pridno polivaj s sokom. Ko je meso že pričelo rumeniti, prilij osminko litra bele vina, zalij še malo z juho ali vodo ter peci dalje, da meso temno porumeni in postane mehko. Pečeno meso deni na desko, odstrani nit, s katero si meso zašila, in zreži na kose, jih zloži na topel krožnik, okoli pa naloži opečen krompir. Pečenko daj s solato na mizo. Namesto solate daš lahko tudi brusnice, ki se prav dobro podajo k tej pečenci.

Praktični nasveti

Kadar se nam črnilo v črnilniku posuši in zgosti, ga razredčimo z majhno količino kisa, premešamo in črnilo je spet porabno.

Kadar vzamemo novo pero za pisanje, ga moramo malo umiti, ker na umito in zbrisano pero se črnilo rajši prime. Vselej, ko nehamo pisati, moramo pero obrisati, ako hočemo, da nam bo dalje časa lepo pisalo. Črnilo se na peresu posuši in ga razjé.

Komur rade pokažo pozimi roke, si jih mora mazati s tem-le mazilom: V stekleničico za tri-deset gramov denemo dvajset gramov glicerina, tri zrnca hipermangana in sok ene limone. To tekočino pustimo en dan stati; pri tem pa večkrat stekleničico potresemo, da se vse skupaj dobro premeša in hipermangan raztopi. Preden si namažemo roke s to tekočino, jih moramo poprej temeljito umiti v topli vodi z milom; potem jih samo napol obrišemo in namažemo s tem mazilom. Najbolje je, če to napravimo zvečer in oblečemo še kake rokavice, da mazila ne obrišemo v rjuho.

Snežni čevlji in galoše nas ščitijo pred mokroto. Treba pa je sezuti snežne čevlje ali galoše vedno, kadar pridemo domov ali pa v prostor, kjer se dalje časa zadržujemo. Ker so snežni čevlji iz gumija, ne propuščajo vlage, noge pa se v njih potijo, ker nimajo dovolj zraka, kar je nezdravo. Če pridemo domov, je najbolje, da vse skupaj sezujemo in obujemo copate ali druge čevlje.

ZANIMIVOSTI

VEČ TISOČ ŽRTEV STRAŠNEGA POTRESA V INDIJI.

Pred dnevi je bil v indijski pokrajini Bengaliji strašen potres, katerega se še vedno ne more pregledati, ker je bilo središče potresa bržkone v Nepalju in so nekatere pokrajine čisto odrezane od ostalega sveta. Posebno hudo je bila prizadeta okolica mesta Momghyra, ki jo označujejo za vrt Indije. V severnem Benarju je potres porušil tvornice sladkorja. Samo v Darbhangu so našeli nad 350 smrtnih žrtev.

Letalski opazovalci, ki so leteli nad potresnim ozemljem v pokrajini Beharju, cenijo število smrtnih žrtev potresa na 8000 do 10.000. Njihovo cenitev potrjujejo tudi sporočila treh drugih poizvedovalnih letal, ki so poletela v okolico treh večjih mest. Vsi letalci izjavljajo, da so videli povsod podrtine mest in vasi, na cestah pa na stotine trupel. V okolišju skoro 200 km niso opazili nobenega živega bitja. Pogosto so videli, kako leže živalska in človeška trupla pomešana med seboj. Med smrtnimi žrtvami mora biti vse-kakor tudi mnogo Evropecev, ki so se naselili v gosteje naseljenih okrajih. Omenjena tri mesta, to so Panta, Jamalpur in Muzafarpur, so zgolj še razvaline. Samo v Muzafarpuru je 5000 do 6000 mrtvih žrtev. Železniške proge so na velike daljave porušene. V razvalinah so neštete železniške postaje in železniški mostovi, katerih je podrtih nad 50.

Potresna nesreča v severni Indiji je ena največjih, ki je kdaj zadela Indijo. Potres je povzročil

Čil velike razpoke na zemski površini, skozi katere je prodrla talna voda, ki brizga ponekod iz zemlje kar v curkih. Velike površine so poldrug meter visoko poplavljenе ter so se napravila velikanska jezera, iz katerih mole le tu pa tam slemena hiš. Na tisoče ljudi je našlo v teh pokrajinah smrt v valovih. Kjer je voda odtekla, so stale debele plasti blata, iz katerih ni več videti cest in potov. Železniške nasipe je na potresnem ozemlju voda skoro povsod izpodkopala, tako da je vsak železniški promet nemogoč. Kakor poročajo letalci, je mesto Katihan pogorelo in predstavlja samo še kup razvalin in podrtih hiš.

KAKO IZRAČUNAMO, NA KATERI DAN V TEDNU SMO SE RODILI.

Pač menda vsak človek ve za datum svojega rojstva. Skoro nihče pa ne ve, kateri dan v tednu se je rodil, v ponedeljek, torek in tako naprej. To pa lahko vsakdo, ki zna seštevati in deliti, sam izračuna. Potrebno je, da ve za leto, mesec in dan rojstva in da pozna tako z. ano mesečno in dnevno število. Nato sešteje: 1. desetice in ednice števila rojstnega leta, 2. eno četrtino od tega (ostanek se ne upošteva), 3. mesečno število, 4. dan rojstva. Vsoto, ki jo dobi, deli s 7 in ostanek mu pokaže dan v tednu, v katerem se je rodil. Mesečna števila so naslednja: januar 2, februar 5, marec 5, april 1, maj 3, junij 6, julij 1, avgust 4, september 0, oktober 2, november 5, december 0. Dnevna števila so: nedelja 0, ponedeljek 1, torek 2, sreda 3, četrtek 4, petek 5, sobota 6. Ta števila veljajo do leta 1899. Od l. 1900. naprej so pa naslednja dnevna števila: petek 0, sobota 1, nedelja 2, ponedeljek 3, torek 4, sreda 5, četrtek 6.

Vzemimo primer: Gašper se je rodil 3. julija leta 1883.

Desetice in ednice števila roj. leta	83
Četrtina od tega	20
Mesečno število (julij)	1
Rojstni dan	3
Vsota 107 : 7 = 15	
	37
Ostanek	2.

2 je dnevno število za torek in se je torej Gašper rodil na torek.

Drugi primer: Jožek se je rodil 3. decembra leta 1920.

Desetice in ednice števila roj. leta	20
Četrtina od tega	5
Mesečno število (december)	0
Rojstni dan	3
Vsota 28 : 7 = 4	
Ostanek	0.

Ničla je dnevno število za petek (po letu 1900), torej se je Jožek rodil na petek.

× **Z giljotino nad komuniste.** Na dvorišču deželnega sodišča v Dessau v Nemčiji so z giljotino obglavili komunista Karla Hansa in Viljema Bieserja, doma iz Hecklingena, ki sta bila obtožena, da sta se udeležila umora hitlerjevca Zieslika. Pri sodni obravnavi zaradi umora hitlerjevca Otona Höcknerja v Hamburgu je državni tožilec predlagal šest smrtnih kazni! Vsi obtoženci so komunisti.

× **Psi v službi tihotapcev.** Tihotapci so že od nekdaj zelo iznajdljivi in izmišljajo si vedno nove zvijače, da jim obmejne straže ne morejo do živega. Posebno zdaj, ko nas tare huda gospodarska stiska, so postali tihotapci na vseh državnih mejah še bolj predrzni in iznajdljivi. Na francosko-belgijski meji si pomagajo tihotapci z naučenimi psi. To so navadni psi srednje velikosti in vsak lahko prenese čez mejo dva do tri kilograme tihotapskega blaga. Mnogo je odvisno tudi od tega, kakšno blago naj prenese pes čez mejo. Tihotapec gre peš ali pa se pelje s kolesom v Belgijo. Doma pusti tovariša in ta izpusti za njim psa, ki sledi gospodarju čez mejo. Nekateri tihotapci grede s psi čez mejo «na izprehod». V Belgiji natovorijo psom tihotapsko blago, potem jih pa ponoči izpuste, da se vrnejo domov. Pred žetvijo, ko je zakrivalo polja še visoko žito, so hodili tihotapski psi najrajši čez polja in carinski organi so jih mnogo postrelili. Zadnje čase so ujeli mnogo tihotapskih psov v posebne pasti, ki jih nastavljajo obmejne straže na meji. Število postreljenih tihotapskih psov je zadnje čase tako naraslo, da so nastala ob meji posebna pasja pokopališča, kamor pokopavajo cariniki nedolžne žrtve tihotapcev.

× **Hrane je še za 20.000 let.** Človeštvu se ni treba bati, da bo v prihodnjih 20.000 letih zmanjkalo na zemlji hrane. Živil bo dovolj tudi za naraščajoče prebivalstvo naše zemlje. Če bodo nekateri kljub temu trpeli lakoto, bo kriva napačna razdelitev živil. Do tega zaključka je prišel francoski učenjak Camille Matignon, in sicer na podlagi svojih uspešnih poizkusov umetnega izdelovanja živil. Izračunal je, da bi potrebovalo zdaj vse človeštvo za dobrih 40 milijard dinarjev umetnih živil. Od tega bi odpadlo na Evropo samo 6 %. Evropa pa s povečanjem lastne kmetijske proizvodnje ne more pri sedanjih 500 milijonih prebivalcev preživiti še 50 milijonov ljudi. Vsako leto narase število prebivalcev zemlje za 20 milijonov, in od tega odpadejo na Evropo trije milijoni. Naraščajoče število ljudi pomeni važno vprašanje, kako preskrbeti jim hrano. K sreči se dá v poljubni meri povečati proizvodnja umetnih živil, in tako je francoski učenjak prepričan, da smo za 20.000 let še brez skrbi glede hrane.

× **Ljudožrstvo na Angleškem.** Neki angleški učenjak je v svoje veliko iznenadenje moral ugotoviti, da je bilo na Angleškem ljudožrstvo v navadi razmerno še pozno. Že pred leti so odkrili znamenja, ki so kazala, da so bili stari Angleži ljudožrci. Te dni so našli v bližini Salmonsburja Campa 30 človeških okostij. V veliko začudenje raziskovalcev so bile kosti razklane, in to so ljudje takrat storili z namenom, da so iz njih izvlekli mozeg. Brez dvoma so ta okostja še iz časov, ko so si prebivalci današnje Anglije privoščili pri kosilu človeški mozeg. Druge najdbe dokazujejo, da so bili ti ljudožrci na razmerno visoki prosvetni stopnji. Raziskovalci sodijo, da so najdena okostja ženska.

× **V Sibiriji narašča industrija.** Prevozna Rusija je imela moderno industrijo samo na svojem evropskem ozemlju, medtem ko je bila njena azijska dežela izključno kmetijska. Zdaj gradi Rusija industrijo tudi v Aziji. Po zadnjih cenitvah zemljostrovcem znašajo zaloge premoga v evropski Rusiji samo 8 milijard ton in še od tega je velik del slabše kakovosti, nasprotno je pa v azijski Rusiji 147 milijard ton dobrega premoga. Največja ležišča premoga v evropski Rusiji so le neznaten del prvovrstnega premoga, in sicer v zapadnem delu, medtem ko je v vseh drugih premogovnikih evropske Rusije slab premog. V azijskem delu Rusije je pa, kakor rečeno, mnogo dobrega premoga. V kirgiški stepi so obilna ležišča premoga, ki je pa močno pomešan z razno navlakom. Izdatna ležišča premoga so tudi med Irtišem in Išimom, dalje pri Akmolinsku in severno od Altaja. Samo kuznecka kotlina hrani v sebi več premoga kakor vsa evropska Rusija. In to je osnova, da se pospešuje industrija tudi v Sibiriji, kjer je toliko premoga, kolikor ga ima Anglija ali Nemčija, samo da je angleški in nemški premog boljši.

× **Z dvema se je poročila.** Zelo praktično je uredila 19letna Američanka Rita Gentryjeva svoje ljubavno razmerje z dvema kavalirjema. Ker se ni mogla odločiti ne za enega ne za drugega, rada je pa imela oba, se je omožila kar z obema in tako je bila zadeva, vsaj kar se nje tiče, pametno urejena. Toda če ni imela skrbi prej, jih bo imela zdaj. Njen način ureditve ljubavnega razmerja do dveh fantov namreč ni v skladu z zakonom in zato sedi iznajdljivka zdaj v zaporu. Vse je pokvarila njena mati, ki je šele te dni zvedela, da ima njena hči kar dva zakonska moža. Mlada Rita si je uredila zakonsko življenje «na dva shteta» kaj praktično. En mož je delal ponoči in bil

doma čez dan, drugi pa je hodil na delo podnevi, ponoči je bil pa pri ženi. Tako se nista nikoli srečala. Vse je bilo šlo gladko, da ni posegla vmes njena mati in spravila hčere v spor z oblastvi, ki takih reči nočejo razumeti. Ko je mati silila v hčerko, naj ji pojasni svoje čudno zakonsko življenje, jo je hči zavrnila, da je to njena zadeva in naj nikar ne vtika nosu tja, kamor ni treba. Rita pride seveda pred strogega sodnika in tam se bosta prvič srečala njena moža.

× **Česnov sok je zdravilen.** Znano je, da česnov sok povoljno ypliva na obisti in povzroča obilen seč, to se pravi, da pospeši izločenje nezdravih snovi iz telesa. Toda to zdravilno svojstvo ima samo česen, ako ga zaužijemo sirovega. V mestu navadno ni prav lahko uživati česna, ker človek oddaja neprijeten duh, pač pa kmet pogumno vzame v rčke strok in kos kruha. V francoskem zdravniškem časopisu «La Nature» smo brali recept, ki ga ni težko izvesti. S pomočjo njega lahko sestavimo zdravila, ki prav tako izvrstno učinkujejo kakor sirov česen. Razreži 100 gramov česna na drobno in ga deni v 0.60 litra belega vina. Pozneje doloži 100 gramov medu in večkrat premešaj. Nato precedi tekočino skozi papir in jo vlij v steklenico. Vsak dan izpij po eno čašo te tekočine na tešče in zvečer. V nekaj dneh boš že opazil učinke preprostega zdravila.

× **Amerika ima tudi kralja lažnivcev.** V Burlingtonu blizu mesta Chicaga obstoji poleg drugih klubov tudi klub lažnivcev, ki vsako leto izbere svojega kralja. Ta naslov prejme tisti, ki je po mnenju sodnikov izrekel najkropkejšo laž. Nato ga odlikujejo s svetinjo iz gumija. Kralj lažnivcev je letos postal mladenič iz Langeotha z imenom Čeresa, ki se je zlagal takole: V neki družini hranijo starodavno stensko uro. Ta je tako stara, da je senca njenega nihala zaradi tiktakanja napravilo globoko luknjo na steni urne omarice. Drugo darilo je dobil Šofer, ki je pripovedoval, kako je v samotnem kraju zrak, ki je uhal iz avtomobilskega obroča, povzročil strahovit vihar. Ker je pumpo pustil doma, je ventil na obroču kratko in malo obrnil v smer proti viharju in vihar mu je spet napolnil obroč, tako da se je lahko odpeljal dalje. Tretji nagradenec je imel staro puško, ki se je basala še od spredaj. S to je njegov oče hodil na lov na bivolce. Puška je nesla tako daleč, da so obstreljene živali seznilo, preden so lovci prišli do njih. On sam si je pomagal tako, da je kroglice za puško izdolbel in jih napolnil s soljo in ta sol je preprečila razpadanje zadetih bivolov. Četrti lažnivec je pripovedoval, da je zaliv pred San Franciscom leta 1863. nenadno zamrznil. V tistem trenutku je bilo v zalivu vse polno žab in te so po naključju tako zamrzile v led, da so iz njega gledali samo njihovi kraki. Tedaj je on šel po koso in vse krake pokosil. Naložil jih je na 75 ladij ter odposlal na Francosko. S tem je obogatel: kajti Francozi so mu plačali 137 milijonov dolarjev.

× **Da ne boste smrčali.** Na marsikaj morajo paziti, če noče ponoči smrčati. Po mnenju nemškega profesorja Heymana pa čisto povzroča možno doneče smrčanje tudi debelost. Kdor je torej debel in noče ponoči smrčati, naj se potruži, da čimprej shujša. Pa tudi snovi v telesu se morajo dobro izmenjavati, če nočemo ponoči smrčati. Važno je, da zvečer preveč ne napolnimo želodca; za večerjo je najboljša lahka hrana, pa tudi kaditi in piti bi zvečer ne smeli. Mnogi seveda poreko, da je pametneje smrčati. Tudi nosna votlina mora biti v redu, čista, da človek lahko diha skozi nos, sicer je smrčanje skoro neizogibno. Smrče ne samo ljudje, ki imajo v nosu polipe, temveč tudi nahod navadno povzroča smrčanje. Otroci ne smejo imeti oteklih bezgavk. Če hočemo preprečiti smrčanje, se moramo v prvi vrsti zanimati za nos. Pa tudi če bi v nosu ne našli nobene napake, bi si merali ljudje, ki ponoči smrče, privezati spodnjo željust, da bi se jim v spanju ne povescila. Če just naj bi si privezovali vsaj 14 dni, potem bi se pa privadili spat z zaprtimi usti in posledica bi bila, da bi ne smrčali. Odstraniti to grdo razvado je zelo težavno, nikakor pa ne nemogoče.

IMAS LI BOLEČINE

v obrazu?

Po vsem telesu?

Potrebuješ li mazilo, ki krepí in jačí?

TE LI MUČI

glavobol, zobobol, trganje?

Želiš li najboljše za zobe, kožo, glavo?

Si li preveč občutljiv na hladnem zraku?

UPORABLJAJ ELSAFLUID!

Pravi Fellerjev Elsafluid se dobiva v lekarnah in trgovinah te stroke po 6,9 in 26 Din. Po pošti najmanj en zavojček (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) za 58 Din, dva taka zavojčka 102 Din pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360 (savska banovina).

Zapomnite si: Elsafluid ostane Elsafluid!

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, št. br. 509 z dne 24./III. 1932.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS**«Besedo drži.**

A: «Nisem mislil, da si tako zanesljiv človek in da lahko na tvojo besedo nekaj dam.»

B: «Kako to misliš?»

A: «Pred dvema letoma sem ti posodil sto dinarjev in takrat si mi rekel, da mi boš večno dolžan hvaležnost. No, in res si besedo držal.»

Dobro sredstvo.

A: «Ne morem ti povedati, prijatelj, kako trpim. Vse noči ne morem zatisniti oči.»

B: «Jaz sem pa našel imenitno sredstvo proti taki bolezni. Če ne morem spati, si mislim, da moram vstati, pa takoj zaspiš...»

Deber odgovor.

Oče: «Le pridno se uči, sinko. Česar se naučiš, ti ne more nihče vzeti.»

Sin: «Še manj pa mi more vzeti tisto, česar se ne naučim...»

Moti se.

Dušan: «Gospodična, vidi se mi, da me smatrate za tepca.»

Zora: «Motite se, jaz ne sodim nikogar po zunanosti.»

Na policiji.

Uradnik: «Stražniku ste navedli napačno ime.»

Aretiranec: «Dà, bil sem tako iz sebe, da se nisem poznal.»

V jami.

Tujec si je ogledoval podzemsko jamo. Pa mu je rekel vodnik: «O tem podzemskem rovu bi vam lahko pravil reči, da bi vam lasje stali pokoncu od groze.»

«Tega pa ne verjamenj», je podvomil tujec. «Mar ste tako pogumni?» je vprašal vodnik. «Ne, pogumen ne. ampak plešast sem.»

Skopuh.

Neki skopuh je prišel v krojačnico: «Koliko računate za likanje hlače?»

«Deset dinarjev», je pojasnil krojač.

Skopuh se je popraskal za ušesi ter dejal: «Tu imate hlače in tu pet dinarjev», pa mi zlikajte samo eno hlačnico; se bom dal fotografirati od strani.»

Mož in žena.

Mož: «Prepovedujem ti, da bi si še kdaj dala ostriti lase.»

Žena: «Že prav, toda povej mi, ali si me ti vprašal, ko so ti začeli izpadati lasje, če smeš pošlati plešast...»

O ti moški.

Urša: «O moških mi pa nikar ne govori. Vsi so sebičneži. Vsak bi rad dobil ženo z denarjem.»

Neža: «Meni se pa zdi, da delaš moškimi krivico. Prepričana sem, da jim zadostuje samo denar.»

V pisarni.

Prijatelj: «Kako to, da sam pišeš na pisalni stroj. Kje imaš tajnico?»

Ravnatelj: «Poročila se je.»

Prijatelj: «S kom pa?»

Ravnatelj: «Z menoj.»

Ubogo srce.

Mira: «Mirko mi je daroval svoje srce.»

Vera: «Bodi zelo previdna z njim, kajti prej nji teden je dejal, da sem mu ga jaz predrla...»

Na pomoč.

Mihec teče k stražniku in ihti: «Gospod stražnik, ali bi hoteli pomagati otroku v nevarnosti?»

Stražnik: «Seveda.»

Mihec: «Potem le hitro z menoj! Moj oče stoji še pred vrati in me čaka s palico...»

Ali eno ali drugo.

A: «Ali mi lahko posodite 100 dinarjev?»

B: «Ne.»

A: «Potem se moram še danes zaročiti.»

Nestanovitno vreme.

«Oh, vreme je pa res strašno. Zdaj pritisne mraz, zdaj spet postane toplo, da človek ne ve, kaj bi odnesel v zastavljalnico...»

Pri zobnem zdravniku.

Zobni zdravnik: «Le mirno, gospod, skoro nič vas ne bo bolelo.»

Bolnik: «Pribrante si nepotrebne besede, sem namreč sam zobni zdravnik...»

Konkurz.

Mihec: «Kaj je konkurz, očka?»

Oče: «To ti pojasnim nazorno; denar spraviš v hlačni žep, upniku pa daš suknič.»

Stara papiga.

A: «Ko si mi prodal to papigo, si trdil, da bo dočakala 90 let, pa je že čez 14 dni poginila.»

B: «Gotovo je dosegla 90. leto prav tistega dne...»

Prašek za spanje.

Lekarnar: «Tu je prašek za uspavanje, gospa Srakopernikova. Dvojni ga imate za šest tednov.»

Srakopernica: «Hvala lepa, gospod lekarnar, tako dolgo pa res ne nameravam spati...»

Ni tako.

A: «Mislim, da je deček, ki obleče prvič hlače, tako srečen kakor deklica, ki prejme prvo ljubavno pismo.»

B: «Dvomim. Nisem še videla, da bi deček svoje prve hlače pokril z vročimi poljubi...»

Snube.

Snubec: «Prosim vas za roko vaše hčerke.»

Oče (previdno): «Ali imate kaj lastnega premoženja?»

Snubec: «Jaz bi rad vašo hčerko poročil in ne kupil...»

Listnica uredništva

Knežja Lipa. Če je dolžnik zaštiten po zakonu o zaščiti kmeta, ga ne morete tožiti za ves dolg naenkrat. Obresti mora redno plačevati. Tudi intabulirate se lahko. — Otroci spadajo tjakaj kakor oče. — Tudi siromaka mora prevzeti nova občina. — Na splošno moramo odgovoriti, da so vaša vprašanja nezadostna, in se jim ne morejo dati točni odgovori, ker manjkajo razne okolnosti. Sicer pa dobite lahko točne odgovore na občini, kjer poznajo domače razmere.

Žepne ure
od Din 35.—
naprej.

Zapestne ure
od Din 66.—
naprej.

Žepne in zapestne ure, budilke, kukavice, stenske ure, zlatnino in srebrnino kupite dobro in po nizkih cenah pri

H. SUTTNER, Ljubljana 6
PRESERNOVA ULICA 4, poleg frančiškanske cerkve.

Cenik zastoj in franko.

Cenik zastoj in franko.

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlaže vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezujemo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila trdki: Domača pletarska industrija Josip Tomažič, Maribor. Krekova ulica št. 16.

Za Vas imamo:

Violine . . . 69 Din Gitare . . . 138 Din
Mandoline 95 " Harmonike 69 "

Tambure . 68 " Oramofone 465 "

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

MALI OGLASI**Čebelarji!**

12

Vse čebelarske potrebščine, prvovrstne, Vam nudim najceneje. Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1, Kupujem čisti vosek, staro železo in druge kovine.

18 Nekdo želi dopisovati z dekletom, starim od 30 do 32 let. Naslov pri upravi «Domovine».

Boljši priletan gospod

išče bolj priletno gospo, ki bi ga hotela vzeti v domstno oskrbo proti mesečnemu plačilu 1400 Din. Za primer bolezni je voljan prispevati k zdravljenju. Denar, ki bi ostal po njegovi smrti, hoče zapustiti njej. Glavna pogoja sta snaga in dobro srce. Resne ponudbe pod značko «Ubožnejša poštna gospa» sprejema uprava «Domovine». 15

Vajenca za mizarstvo obrt

sprejemem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Alojzij Moljk, mizar v Gorenjem Logatcu. 16